

1^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

των Λεκανών Απορροής Ποταμών

του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης (ΕΛ 13)

Ενδιάμεση Φάση: 1. Παραδοτέο 9: Επικαιροποίηση του Μητρώου
των Προστατευόμενων Περιοχών

Μάιος 2017

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ

ΕΡΓΟ: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ 1^{ης} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ 14 ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2000/60/ΕΚ, ΚΑΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 3199/2003 ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΔ 51/2007 / Μ.6: ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών ΥΔ Κρήτης:

- ADENS A.E.
- Παναγιώτης Καψάλης
- Μελλόμενη Κριτσωτάκη

1^Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΕΛ13)

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΦΑΣΗ 1, ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Π9: Επικαιροποίηση του Μητρώου Προστατευόμενων Περιοχών

Ημερομηνία πρώτης Δημοσίευσης:

Αναθεωρήσεις:

Έκδοση	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
Εκδ. 1 (v.1)	14.02.2017	Αρχική έκδοση
Εκδ. 2 (v.2)	04.05.2017	Διορθώσεις κωδικών ΥΣ

1Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΕΛ 13)

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΦΑΣΗ 1

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Π9: Επικαιροποίηση του Μητρώου Προστατευόμενων Περιοχών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Γενικά	1
1.2 Ομάδα μελέτης.....	2
2. Η ΟΔΗΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΥΔΑΤΑ	3
3. ΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	4
4. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΛΗΣΗ ΥΔΑΤΟΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	7
4.1 Ορισμοί – γενικά στοιχεία	7
4.2 Περιοχές που εντάσσονται στο ΜΠΠ.....	9
5. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΥΔΡΟΒΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ 16	
5.1 Πλαίσιο καθορισμού	16
5.2 Περιοχές που εντάσσονται στο ΜΠΠ.....	19
6. ΎΔΑΤΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ - ΥΔΑΤΑ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	22
7. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ	33
7.1 Ευπρόσβλητες Ζώνες	33
7.2 Ευαίσθητες περιοχές	36
8. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ Η ΕΙΔΩΝ	37
8.1 Εισαγωγή.....	37
8.2 Το Δίκτυο Natura 2000.....	39
8.2.1 Γενικά	39
8.2.2 Τύποι οικοτόπων.....	44
8.2.3 Είδη χλωρίδας	47
8.2.4 Είδη πανίδας	48
8.2.5 Είδη Ορνιθοπανίδας	52
8.2.6 Περιοχές που εντάσσονται στο ΜΠΠ	54
8.3 Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι.....	60
9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	67

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΔΕΥΑ	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΖΔ	Ειδικές Ζώνες Διατήρησης
ΖΕΠ	Ζώνες Ειδικής Προστασίας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΠΠ	Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών
ΠΑΣΜ	Περιοχές Άτυπης Συγκέντρωσης Μονάδων
ΠΑΥ	Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΛΑΠ	Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού
ΠΜ	Πρόγραμμα Μέτρων
ΠΝΚ	Περιοχές νερών κολύμβησης
ΠΟΑΥ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΣΔΛΑΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
ΤΚΣ	Τόπος Κοινοτικής Σημασίας
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΥΣ	Υδατικό Σύστημα
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

1. Εισαγωγή

1.1 Γενικά

Η υλοποίηση του έργου «Κατάρτιση 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν. 3199/2003, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και του ΠΔ 51/2007» θα γίνει μέσω επτά (7) Συμβάσεων.

Με την από 06/07/2016 (αρ.πρωτ. 130406) απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας ανετέθη η μελέτη με τίτλο «Κατάρτιση 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν. 3199/2003 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και του ΠΔ 51/2007 (επτά μελέτες) - Μ.6: «Υδατικό Διαμέρισμα Κρήτης (GR 13)» (αρ. έργου 2016ΣΕ27510006 της ΣΑΕ 2751) στην «Κοινοπραξία 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών ΥΔ Κρήτης».

Η Κοινοπραξία συνεστήθη από τα ακόλουθα φυσικά πρόσωπα και εταιρείες που είχαν συμμετάσχει στον διαγωνισμό για την ανάθεση της μελέτης:

- ADENS A.E.
- Παναγιώτης Καψάλης
- Μελλόμενη Κριτσωτάκη

Συνοπτικά, αντικείμενο της μελέτης είναι η 1^η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν. 3199/2003, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και του ΠΔ 51/2007, καθώς επίσης και η σύνταξη Κειμένων Κατευθυντήριων Γραμμών. Το αναθεωρημένο Σχέδιο Διαχείρισης θα έχει περίοδο ισχύος μέχρι το 2021 ή την επόμενη αναθεώρησή του.

Το 1^ο **Σχέδιο Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Κρήτης** εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. 163/ 31- 3-2015 **Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων** (ΦΕΚ 570/Β/2015).

Το παρόν τεύχος αποτελεί τμήμα του παραδοτέου αντικειμένου της Ενδιάμεσης Φάσης 1 του έργου, σύμφωνα με τη Σύμβαση και το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Συγκεκριμένα αποτελεί το **9^ο Παραδοτέο** και αφορά στην **Επικαιροποίηση του Μητρώου των Προστατευόμενων Περιοχών**.

Σύμφωνα με το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα και ανά Λεκάνη Απορροής Ποταμού απαιτείται η επικαιροποίηση του Μητρώου Προστατευόμενων Περιοχών που έχει διαμορφωθεί στα πρώτα Σχέδια Διαχείρισης, σύμφωνα με τα Άρθρα 6 & 7 και το Παράρτημα IV της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, με βάση τα νέα δεδομένα που έχουν προκύψει κατά την εφαρμογή σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών.

Αναλυτικότερα, στο πλαίσιο της δράσης αυτής θα πραγματοποιηθεί επικαιροποίηση της πρώτης λίστας με τις περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ως προστατευόμενες και έχουν υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της εφαρμογής των Άρθρων 5 & 6 και των Παραρτημάτων II – IV της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

1.2 Ομάδα μελέτης

Στην σύνταξη του παρόντος τεύχους συμμετείχαν οι κάτωθι επιστήμονες:

- Δρ. Παναγιώτα Στυλιανή Καϊμάκη   Πολ. Μηχανικός ΕΜΠ
- Ελένη Γκουβάτσου   Πολ. Μηχανικός ΕΜΠ, MSc/DIC
- Δρ. Αναστασία Χριστοπούλου   Βιολόγος ΕΚΠΑ
- Ιωάννης Μουλατσιώτης   Γεωλόγος MSc

2. Η Οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα

Η Οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ¹, εφεξής *Οδηγία*) είναι η κύρια νομοθετική πράξη για την προστασία των υδατικών πόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Εγκρίθηκε το 2000 και αποσκοπεί στην επίτευξη «καλής κατάστασης» σε όλα τα υδατικά συστήματα και στην αποφυγή οποιασδήποτε περαιτέρω επιδείνωσης της κατάστασής τους. Για την επίτευξη αυτού του φιλόδοξου στόχου, η Οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ τη διαχείριση των υδάτων σε υδρολογικές μονάδες, τις Περιοχές Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ), την κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ), την υλοποίηση Προγραμμάτων Μέτρων (ΠΜ) ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίησή της.

Με την υπ. αριθ. 706/16.7.2010 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (ΦΕΚ 1383/Β/2010 και διόρθωση ΦΕΚ 1572/Β/2010) καθορίστηκαν, σε επίπεδο Χώρας, σαράντα πέντε (45) Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε δεκατέσσερις (14) Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του Άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007). Το ΥΔ Κρήτης αποτελεί το 13^ο από τα 14 ΥΔ της Χώρας και έχει Κωδικό ΕΛ13.

Η *Οδηγία* ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το **Νόμο 3199/09.12.2003** (ΦΕΚ280/Α/2003), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και το **Προεδρικό Διάταγμα** υπ' αριθμό **51/08.03.2007** (ΦΕΚ 54/Α/2007).

Το 1^ο **Σχέδιο Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Κρήτης** εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. 163/ 31- 3-2015 **Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων** (ΦΕΚ 570/Β/2015).

---

1 Όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει

3. Το Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών

Σύμφωνα με το Άρθρο 6 και το παράρτημα IV της *Οδηγίας*, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δημιουργία **μητρώου όλων των περιοχών** που κείνται στο εσωτερικό κάθε ΠΛΑΠ, **οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως χρήζουσες ειδικής προστασίας βάσει ειδικών διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων τους ή για τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών που εξαρτώνται άμεσα από το νερό.**

Το μητρώο αυτό, που καλείται **Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ)**, περιλαμβάνει όλα τα υδατικά συστήματα που προσδιορίζονται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της *Οδηγίας* και όλες τις προστατευόμενες περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα IV της *Οδηγίας* 2000/60/ΕΚ ήτοι:

- ⇒ περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με το άρθρο 7
- ⇒ περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία
- ⇒ υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης
- ⇒ περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών και
- ⇒ περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος «Natura 2000»

Η σχετική νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των υδάτων με αυστηρότερους στόχους περιλαμβάνει τις ακόλουθες οδηγίες:

- Οδηγία για το πόσιμο ύδωρ (80/778/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/83/ΕΚ).
- Οδηγία για τα οστρακοειδή (2006/113/ΕΚ)
- Οδηγία περί ιχθύων γλυκού ύδατος (2006/44/ΕΚ)
- Οδηγία περί υδάτων κολύμβησης (2006/7/ΕΚ)
- Οδηγία για την προστασία από νιτρορρύπανση (91/676/ΕΟΚ)
- Οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ)
- Οδηγία για τα πτηνά (2009/147/ΕΚ)
- Οδηγία για τους οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ)

Σύμφωνα με το Καθοδηγητικό Έγγραφο 11 “Planning Process”, σε γενικές γραμμές, οι

προστατευόμενες περιοχές αντλούν την θέση τους από την ειδική κοινοτική νομοθεσία βάσει της οποίας οι περιοχές αυτές εντοπίζονται ή καθορίζονται. Κατά συνέπεια, θεωρείται ότι δεν απαιτείται να "καθοριστούν" νέες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών αλλά προσδιορισμός των προστατευόμενων περιοχών στις οποίες θα ισχύουν οι υποχρεώσεις του άρθρου 6 (και κατά συνέπεια του άρθρου 4).

Μια εξαίρεση σε αυτόν τον γενικό κανόνα αποτελεί το Άρθρο 7 (ύδατα προοριζόμενα για πόσιμο νερό), που προβλέπει μια νέα υποχρέωση για τον εντοπισμό όλων των υδατικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου νερού καθώς και εκείνων που προορίζονται για τέτοια χρήση στο μέλλον.

Για τα υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενες περιοχές, οι περιβαλλοντικοί στόχοι που **έχουν τεθεί υπερβαίνουν την καλή κατάσταση, καθώς για τις περιοχές αυτές έχουν καθοριστεί αυστηρότεροι στόχοι στη σχετική κοινοτική νομοθεσία.**

Το παράρτημα VII (7) (1) της *Οδηγίας* προβλέπει ότι το ΣΔΛΑΠ οφείλει να περιλαμβάνει «σύνοψη των μέτρων που απαιτούνται για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων». Τα **πρόσθετα μέτρα** για τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ΣΔΛΑΠ, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι απαιτήσεις των εν λόγω προστατευόμενων περιοχών περιλαμβάνονται στη συνολική διαχείριση και να εξασφαλιστεί η συνέπεια του συνόλου του υδρολογικού σχεδιασμού με τους στόχους που έχουν ήδη συσταθεί από άλλες κοινοτικές και την εθνική νομοθεσία.

Το Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της *Οδηγίας* δηλώνει ότι «τα κράτη μέλη συμμορφούνται με όλα τα πρότυπα και τους στόχους το αργότερο 15 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, εκτός αν προβλέπεται άλλως στην κοινοτική νομοθεσία σύμφωνα με την οποία έχουν καθοριστεί οι επιμέρους προστατευόμενες περιοχές».

Ως εκ τούτου, τα υδατικά συστήματα στις προστατευόμενες περιοχές πρέπει να είναι καλής κατάστασης έως το 2015 το αργότερο, και νωρίτερα, εφόσον αυτό απαιτείται από άλλο τμήμα της κοινοτικής νομοθεσίας. Εάν ένα υδατικό σύστημα δεν είναι σε καλή κατάσταση, τότε θα πρέπει να αναμένεται ότι έχει εφαρμοστεί κάποια εξαίρεση βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 4 της *Οδηγίας*.

Τα πρόσθετα μέτρα μπορεί να είναι της ίδιας φύσης με εκείνα για την *Οδηγία* (π.χ. μέτρα για τη μείωση των απωλειών αζώτου από τη γεωργία, ή μέτρα για τη βελτίωση της υδρομορφολογικής κατάστασης ενός ποταμού) αλλά πρέπει να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο βελτίωσης της κατάστασης. Εναλλακτικά, μπορεί να χρειάζεται να αντιμετωπιστούν διάφορες πτυχές της ρύπανσης που δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό της καλής κατάστασης της *Οδηγίας* (π.χ. **μικροβιολογικά πρότυπα** για την προστασία των οστρακοειδών και των υδάτων κολύμβησης). Μπορούν επίσης να υπάρχουν διάφορα είδη μέτρων που απευθύνονται στους ειδικούς στόχους για την προστασία της περιοχής.

Όπως και με κάθε άλλο περιβαλλοντικό στόχο της *Οδηγίας*, οι εξαιρέσεις εφαρμόζονται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα. Στην περίπτωση των προστατευόμενων ζωνών, πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι εξαιρέσεις της

Οδηγίες δεν υπονομεύουν τους στόχους στο πλαίσιο της σχετικής νομοθεσίας, βάσει της οποίας καθορίστηκαν. Η δήλωση των εξαιρέσεων που συνδέονται με τις προστατευόμενες περιοχές αναφέρεται μόνο στους συμπληρωματικούς στόχους που έχουν τεθεί (π.χ. με βάση το Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Οι εξαιρέσεις από τους περιβαλλοντικούς στόχους της *Οδηγίας* στο Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) δηλώνονται στο πλαίσιο της υποβολής στοιχείων για τη σχετική κατάσταση των επιφανειακών ή των υπόγειων υδάτων (.).

Συνοπτικά, οι περιβαλλοντικοί στόχοι που εισάγει η *Οδηγία* για τις προστατευόμενες περιοχές είναι:

- να επιτευχθεί η συμμόρφωση, μέχρι το Δεκέμβριο του 2015 το αργότερο, με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές και τους στόχους που καθορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία σύμφωνα με την οποία οι επιμέρους προστατευόμενες περιοχές καθορίστηκαν
- να επιτύχουν τη συμμόρφωση με το στόχο της καλής κατάστασης μέχρι το Δεκέμβριο του 2015, εκτός αν όλες οι απαραίτητες βελτιώσεις της κατάστασης των ΥΣ δεν μπορούν λογικά να επιτευχθούν μέχρι το 2015.

4. Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

4.1 Ορισμοί – γενικά στοιχεία

Με βάση το Άρθρο 7 της Οδηγίας σε κάθε περιοχή λεκάνης ποταμού, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν:

- ⇒ όλα τα **υδατικά συστήματα** που χρησιμοποιούνται για την υδροληψία με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση και παρέχουν κατά μέσον όρο άνω των **10 m³ ημερησίως** ή εξυπηρετούν περισσότερα από **50 άτομα** και
- ⇒ τα υδατικά συστήματα που προορίζονται για τέτοια χρήση **μελλοντικά**.

Για κάθε υδατικό σύστημα που προσδιορίζεται ως ανωτέρω, επιπλέον της τήρησης των στόχων του άρθρου 4 της παρούσας Οδηγίας για τα συστήματα επιφανειακών υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των **ποιοτικών προτύπων** που καθορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο δυνάμει του άρθρου 16, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, **υπό το εφαρμοζόμενο καθεστώς επεξεργασίας** του ύδατος και σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, το ύδωρ που προκύπτει πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας 98/83/ΕΚ.

Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη οφείλουν να ορίζουν συμπληρωματικά πρότυπα στα υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου ύδατος.

Επίσης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την προσήκουσα προστασία των προσδιοριζόμενων υδατικών συστημάτων με σκοπό να αποφευχθεί η υποβάθμιση της ποιότητάς τους, έτσι ώστε να μειωθεί το επίπεδο επεξεργασίας καθαρισμού που απαιτείται για την παραγωγή πόσιμου ύδατος. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθιερώνουν **ζώνες ασφαλείας** για τα υδατικά αυτά συστήματα.

Τα κράτη μέλη παρακολουθούν, σύμφωνα με το παράρτημα V, τα υδατικά συστήματα τα οποία, σύμφωνα με το παράρτημα V, παρέχουν κατά μέσο όρο άνω των 100 m³ ημερησίως.

Τα συστήματα **επιφανειακών υδάτων** που έχουν εντοπιστεί σύμφωνα με το άρθρο 7 (υδροληψία πόσιμου ύδατος) και τα οποία παρέχουν άνω των **100 m³ ημερησίως** κατά μέσο όρο ορίζονται ως τόποι παρακολούθησης και υπόκεινται στην εν λόγω πρόσθετη παρακολούθηση. Τα συστήματα αυτά παρακολουθούνται **για όλες τις ουσίες προτεραιότητας που διοχετεύονται σε αυτά**, καθώς και για **όλες τις άλλες ουσίες που διοχετεύονται σε σημαντικές ποσότητες**, οι οποίες μπορούν να έχουν επιπτώσεις στην κατάσταση του υδατικού συστήματος και ελέγχονται βάσει των διατάξεων της οδηγίας για το πόσιμο ύδωρ. Η παρακολούθηση (στα επιφανειακά ΥΣ) γίνεται με τις ακόλουθες συχνότητες:

Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός	Συχνότητα
<10.000	4 ανά έτος
10.000 – 30.000	8 ανά έτος
>30.000	12 ανά έτος

Σχετικά με τα υπόγεια υδατικά συστήματα (ΥΣΣ) που εντάσσονται στο ΜΠΠ, το Καθοδηγητικό Έγγραφο 16 (Guidance on Groundwater in Drinking Water Protected Areas) ακολουθεί την προσέγγιση της ένταξης στο ΜΠΠ ολόκληρων ΥΥΣ από τα οποία γίνεται (ή πρόκειται να γίνει στο μέλλον) απόληψη νερού ανθρώπινης κατανάλωσης και αναφέρει ότι τα σχετικά μέτρα προστασίας επικεντρώνονται στις ζώνες προστασίας εντός των ΥΥΣ αυτών και δεν εφαρμόζονται κατά ανάγκη στο σύνολο της έκτασης του ΥΥΣ. Σε σχέση με τις απαιτήσεις παρακολούθησης των ΥΥΣ που εντάσσονται στο ΜΠΠ το Καθοδηγητικό Έγγραφο 16 αναφέρει ότι συνίσταται παρακολούθηση του ανεπεξέργαστου υπόγειου ύδατος για όλες τις παραμέτρους της Οδηγίας 98/83/ΕΚ τουλάχιστον μια φορά ανά έξι έτη. Επίσης, αναφέρει ότι δεν απαιτείται η παρακολούθηση κάθε υδροληψίας. Μπορεί να γίνει ομαδοποίηση και να παρακολουθούνται αντιπροσωπευτικά σημεία ανάλογα με τις πιέσεις, τον κίνδυνο υποβάθμισης και τα υδρογεωλογικά χαρακτηριστικά του ΥΥΣ. Για παράδειγμα για μια ομάδα απολήψεων μπορεί να είναι κατάλληλη η παρακολούθηση μιας απόληψης, η οποία είναι αντιπροσωπευτική της ομάδας και υφίσταται το μεγαλύτερο κίνδυνο υποβάθμισης.

Η Οδηγία 98/83/ΕΚ ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΥΑ ΔΥΓ2/Γ.Π. οικ 38295/2007, (ΦΕΚ 630/Β/26.4.2007) «Τροποποίηση της Υγειονομικής Διάταξης κοινής υπουργικής απόφασης Υ2/2600/2001 «Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης», σε συμμόρφωση προς την οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 3ης Νοεμβρίου 1998»

4.2 Περιοχές που εντάσσονται στο ΜΠΠ

Στο ΥΔ 13, τα ύδατα που χρησιμοποιούνται για απόληψη νερού ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υπόγεια ύδατα (εκμετάλλευση πηγών, φρεάτων και γεωτρήσεων), επιφανειακά ύδατα (φράγματα, λίμνες και υδρομαστεύσεις ποταμών).

Αναλυτικότερα όσον αφορά στα επιφανειακά ύδατα και τις υφιστάμενες απολήψεις:

- Η λίμνη **Κουρνά** χρησιμοποιείται για την υδροδότηση του Δήμου Ρεθύμνης
- Ο ταμιευτήρας **Αποσελέμη** χρησιμοποιείται για την υδροδότηση της ευρύτερης περιοχής Ηρακλείου και Αγ. Νικολάου
- Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) Βορείου Άξονα αξιοποιεί 30 σημεία απολήψεων για τις υδρευτικές ανάγκες οικισμών που εξυπηρετεί (βλ. Ακόλουθο πίνακα). Δέκα (10) από αυτές ικανοποιούν τα κριτήρια που θέτει η Οδηγία για την αναγνώριση περιοχών που εντάσσονται στο ΜΠΠ. Η μεγαλύτερη από αυτές είναι η υδροληψία στα Λαχιανά. Το νερό συλλέγεται από τον Σεμπρενιώτη (υδρομάστευση) και στην συνέχεια περνάει από κλειστές δεξαμενές, όπου αρχικά κατακαθίζουν τα ιζήματα και έπειτα σε μια δεύτερη δεξαμενή όπου πραγματοποιείται το δεύτερο στάδιο καθίζησης. Μετέπειτα το νερό μεταφέρεται σε δεξαμενή που γίνεται η απολύμανση (χλωρίωση) και η διαμονή στο δίκτυο. Η υδροληψία αυτή αφορά στο ΥΣ ΕΛ1339R000302009N. Από τις λοιπές υδροληψίες 2 δεν σχετίζονται με καθορισμένο επιφανειακό ΥΣ, 2 βρίσκονται εντός της υδρολογικής λεκάνης του ΥΣ ΕΛ1339R000401114N, 3 βρίσκονται εντός της υδρολογικής λεκάνης του ΥΣ ΕΛ1339R000303110N και 2 βρίσκονται εντός της υδρολογικής λεκάνης του ΥΣ ΕΛ1339R000301008N.
- Ο Δήμος Κισσάμου αξιοποιεί 3 σημεία απολήψεων για τις υδρευτικές και αρδευτικές ανάγκες οικισμών (βλ. Ακόλουθο πίνακα).

Πίνακας 4.1 Υδροληψίες επιφανειακών υδάτων

α/α	Ονομασία /Τοποθεσία	Χ	Υ	Μέση Ετήσια Απόληψη Νερού (m ³ /year)	Μέση Ημερήσια Απόληψη Νερού (m ³ /day)	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός	ΥΣ	Δικαιούχος	ΑΔΑ
1	ΛΑΧΙΑΝΑ	481.234	3.920.542	131.050	359	1632	ΕΛ1339R000302009N	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	7ΥΡ3ΟΡ1Θ-ΤΩΜ
2	ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΣ (ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ)	488.215	3.920.154	49.866	137	621	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης ΕΛ1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΣΟΡ1Θ-2Σ1
3	ΣΦΗΝΑΡΙΟΥ	460.118	3.918.882	218.950	600	150	-	ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	7ΖΨΜΟΡ1Θ-76Χ
4	ΧΟΡΤΕΣ	480.352	3.914.950	11.563	32	144	(Εντός υδρολογικής λεκάνης ΕΛ1339R000301008N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΣΟΡ1Θ-ΧΩΦ
5	ΚΑΡΑΝΟΥ 1 (ΚΑΡΕΣ)	491.729	3.916.538	10.921	30	136	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης ΕΛ1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΤ6ΟΡ1Θ-ΗΜ5
6	ΜΕΣΑΥΛΙΑ	475.437	3.918.881	10.600	29	132	-	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΤ6ΟΡ1Θ-ΥΒ8
7	ΣΑΣΑΛΟΣ	473.582	3.918.287	20.800	57	100	ΕΛ1339R000201003N	ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	7ΖΨΜΟΡ1Θ-76Χ
8	ΠΡΑΣΕΣ 2 (ΚΑΤΣΟΥΛΙΑΝΑ)	485.820	3.914.851	7.066	19	88	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης ΕΛ1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΤ6ΟΡ1Θ-ΩΝ9
9	ΒΑΒΟΥΛΕΔΟ	479.848	3.915.743	5.701	16	71	(Εντός υδρολογικής λεκάνης ΕΛ1339R000301008N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΣΟΡ1Θ-ΜΞΩ
10	ΚΑΤΩ ΚΑΚΟΠΕΤΡΟΣ (ΛΑΓΚΟΣ)	477.787	3.918.421	4.979	14	62	-	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΤ6ΟΡ1Θ-Ν1Π
11	ΝΕΑ ΡΟΥΜΑΤΑ	486.066	3.917.181	4.898	13	61	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης ΕΛ1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΤ6ΟΡ1Θ-Ρ75
12	ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	464.534	3.913.194	4.380	12	60	-	ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	7ΖΨΜΟΡ1Θ-76Χ

α/α	Ονομασία /Τοποθεσία	Χ	Υ	Μέση Ετήσια Απόληψη Νερού (m3/year)	Μέση Ημερήσια Απόληψη Νερού (m3/day)	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός	ΥΣ	Δικαιούχος	ΑΔΑ
13	ΟΡΘΟΥΝΙ 2 (ΓΕΡΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΣ)	490.907	3.916.949	4.095	11	51	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-1MA
14	ΣΕΜΠΡΩΝΑΣ 5 (ΜΙΧΕΛΙΑΝΑ - ΑΠΟΠΗΓΑΔΙ)	481.803	3.914.103	4.015	11	50	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000302009N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-4ΗΑ
15	ΚΑΡΑΝΟΥ 2 (ΜΠΟΡΙΑΝΑ)	491.501	3.917.010	3.935	11	49	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-9ΣΤ
16	ΚΑΨΑΛΟΥΡΥΑΚΟ (ΚΕΦΑΛΑ)	481.037	3.918.668	3.774	10	47	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000302009N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-ΤΡΛ
17	ΠΗΓΑΔΑ (ΚΑΤΩ ΦΩΤΑΚΑΔΩ)	479.827	3.921.465	3.614	10	45	EL1339R000301008N	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-ΖΙΠ
18	ΚΑΚΟΠΕΤΡΟΣ (ΜΑΡΚΕΤΙΑΝΑ)	477.138	3.919.280	2.730	7	34	-	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-1ΕΘ
19	ΣΕΜΠΡΩΝΑΣ 1 (ΠΛΑΤΑΝΟΣ-ΣΕΛΙ)	483.761	3.914.375	2.409	7	30	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-421
20	ΟΡΘΟΥΝΙ 5 (ΓΙΑΝΝΟΥΚΙΑΝΑ)	489.703	3.916.764	2.409	7	30	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-ΓΡΙ
21	ΣΕΜΠΡΩΝΑΣ 4 (ΜΠΟΜΠΟΛΙΑΝΑ)	483.559	3.915.450	2.088	6	26	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000302009N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΣΟΡ1Θ-ΛΚΦ
22	ΧΩΣΤΗ	487.806	3.915.394	1.927	5	24	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-Λ6Φ
23	ΠΡΑΣΕΣ 1 (ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΡΙΑΝΑ)	486.445	3.915.168	1.686	5	21	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-ΧΜΒ
24	ΛΑΓΓΟΣ 1 (ΦΑΣΑΣ)	489.736	3.919.640	1.686	5	21	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΣΟΡ1Θ-ΨΥΣ

α/α	Ονομασία /Τοποθεσία	X	Y	Μέση Ετήσια Απόληψη Νερού (m ³ /year)	Μέση Ημερήσια Απόληψη Νερού (m ³ /day)	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός	ΥΣ	Δικαιούχος	ΑΔΑ
							EL1339R000401114N)		
25	ΟΡΘΟΥΝΙ 1 (ΜΠΡΕΤΣΙΑΝΑ)	490.506	3.916.972	1.606	4	20	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-ΟΦΘ
26	ΛΑΓΓΟΣ 2 (ΞΑΓΟΡΕΥΤΗΣ)	489.572	3.918.790	1.606	4	20	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-8ΕΓ
27	ΜΕΡΤΕ	485.877	3.921.580	1.205	3	15	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000303110N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΣΟΡ1Θ-Α22
28	ΣΚΟΝΙΖΟ	487.448	3.921.713	1.205	3	15	-	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-M6B
29	ΣΕΜΠΡΩΝΑΣ 3 (ΧΑΝΟΘΙΑΝΑ)	482.681	3.915.492	1.205	3	15	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000302009N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-Π99
30	ΟΡΘΟΥΝΙ 3 (ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟ)	491.414	3.917.448	1.205	3	15	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-PBT
31	ΟΡΘΟΥΝΙ 4 (ΣΚΟΥΛΙΑΝΑ)	491.095	3.917.048	1.205	3	15	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	BET6OP1Θ-9KN
32	ΑΣΚΟΡΔΑΛΟΣ	493.642	3.917.808	1.124	3	14	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000401114N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-8ΤΝ
33	ΣΕΜΠΡΩΝΑΣ 2 (ΣΑΛΛΙΑΝΑ)	482.709	3.914.981	803	2	10	- (Εντός υδρολογικής λεκάνης EL1339R000302009N)	ΔΕΥΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΔΑΟΡ1Θ-ΩΜΔ

Όσον αφορά σε μελλοντικές απολήψεις αναφέρονται τα ακόλουθα

Για τον **Ταμιευτήρα Μπραμιανού** υπάρχει άδεια χρήσης νερού από το φράγμα για υδρευτική χρήση (7Ε9ΑΟΡ1Θ-ΧΟΕ) και συγκεκριμένα για την ύδρευση της ΤΚ Ιεράπετρας και σε ποσότητες 450.000 μέχρι 500.000 m³ ανά έτος.

Για τον **Ταμιευτήρα Ποταμών** υπάρχει άδεια χρήσης νερού (5.500.000 m³ ανά έτος) για την υδροδότηση της πόλης του Ρεθύμνου (ΒΕΙΞΟΡ1Θ-ΘΑΨ). Για να καταστεί δυνατή μελλοντικά η υδροδότηση απαιτείται η ολοκλήρωση των σχετικών έργων μεταφοράς και η εγκατάσταση διυλιστηρίου.

Στο ΜΠΠ του εγκεκριμένου ΣΔΛΑΠ είχαν ενταχθεί 46 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα (ΥΥΣ) από τα 91 συνολικά του ΥΔ καθώς και ο ταμιευτήρας Αποσελέμη. Στην παρούσα αναθεώρηση, πέραν των ανωτέρω ΥΣ, προτείνεται η ένταξη του συνόλου των ήδη καθορισμένων επιφανειακών ΥΣ από τα οποία γίνεται σήμερα ή σχεδιάζεται να γίνεται μελλοντικά άντληση ύδατος ανθρώπινης κατανάλωσης.

Πίνακας 4.3 Περιοχές άντλησης ύδατος ανθρώπινης κατανάλωσης

α/α	Κωδικός Περιοχής	Κατηγορία	Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ
1	EL1300280A7	ΥΥΣ	EL1300280	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΓΑΥΔΟΥ
2	EL1300093A7	ΥΥΣ	EL1300093	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ
3	EL1300092A7	ΥΥΣ	EL1300092	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΥΡΓΟΥ-ΧΑΡΑΚΑ-ΦΟΥΡΝΟΦΑΡΑΓΓΟΥ
4	EL1300091A7	ΥΥΣ	EL1300091	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΟΜΠΙΑΣ-ΑΛΗΘΙΝΗΣ
5	EL1300117A7	ΥΥΣ	EL1300117	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ-ΝΟΤΙΑΣ ΔΙΚΤΗΣ
6	EL1300133A7	ΥΥΣ	EL1300133	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΘΡΥΠΤΗΣ
7	EL1300111A7	ΥΥΣ	EL1300111	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΔΙΚΤΗΣ
8	EL1300151A7	ΥΥΣ	EL1300151	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΟΡΕΩΝ ΖΑΚΡΟΥ
9	EL1300132A7	ΥΥΣ	EL1300132	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΜΑΛΛΑΥΡΑΣ-ΠΑΧΕΙΑΣ ΑΜΜΟΥ
10	EL1300134A7	ΥΥΣ	EL1300134	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΕΥΚΩΝ - ΜΑΡΩΝΙΑΣ
11	EL1300302A7	ΥΥΣ	EL1300302	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΔΑΜΑΝΙΩΝ-ΛΑΡΑΝΙΟΥ
12	EL1300113A7	ΥΥΣ	EL1300113	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΑ. ΔΙΚΤΗΣ
13	EL1300154A7	ΥΥΣ	EL1300154	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΟΡΕΩΝ ΠΗΓΗΣ ΖΟΥ
14	EL1300152A7	ΥΥΣ	EL1300152	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΑ. ΑΠΟΛΗΞΕΩΝ ΟΡΕΩΝ ΖΑΚΡΟΥ
15	EL1300131A7	ΥΥΣ	EL1300131	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΟΡΝΟΥ
16	EL1300311A7	ΥΥΣ	EL1300311	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΧΩΡΙΟΥ-ΣΜΑΡΙΟΥ
17	EL1300114A7	ΥΥΣ	EL1300114	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΛΑΚΩΝΙΩΝ-ΑΛΜΥΡΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
18	EL1300301A7	ΥΥΣ	EL1300301	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΓΙΟΥΧΤΑ
19	EL1300043A7	ΥΥΣ	EL1300043	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΚΕΔΡΟΥ
20	EL1300042A7	ΥΥΣ	EL1300042	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ-ΑΣΙΔΕΡΩΤΑ
21	EL1300312A7	ΥΥΣ	EL1300312	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ-ΓΟΥΒΩΝ-ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
22	EL1300112A7	ΥΥΣ	EL1300112	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΜΑΛΙΩΝ-ΣΕΛΕΝΑΣ
23	EL1300115A7	ΥΥΣ	EL1300115	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΦΟΥΡΝΗΣ-ΕΛΟΥΝΤΑΣ
24	EL1300062A7	ΥΥΣ	EL1300062	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΔ. ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ
25	EL1300064A7	ΥΥΣ	EL1300064	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΚΕΡΗΣ-ΤΥΛΙΣΣΟΥ
26	EL1300063A7	ΥΥΣ	EL1300063	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΑ. ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ
27	EL1300172A7	ΥΥΣ	EL1300172	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑΣ
28	EL1300116A7	ΥΥΣ	EL1300116	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΣΙΣΙΟΥ-ΜΙΛΑΤΟΥ-ΕΛΟΥΝΤΑΣ
29	EL1300034A7	ΥΥΣ	EL1300034	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΝΟΤΙΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ
30	EL1300035A7	ΥΥΣ	EL1300035	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ
31	EL1300033A7	ΥΥΣ	EL1300033	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΑ. ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ (ΚΟΥΡΝΑ-ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ)
32	EL1300324A7	ΥΥΣ	EL1300324	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ

α/α	Κωδικός Περιοχής	Κατηγορία	Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ
33	EL1300011A7	ΥΥΣ	EL1300011	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΤΟΠΟΛΙΩΝ
34	EL1300032A7	ΥΥΣ	EL1300032	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΟΡΕΙΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ (ΣΤΥΛΟΥ-ΑΡΜΕΝΩΝ)
35	EL1300323A7	ΥΥΣ	EL1300323	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ (ΣΟΥΔΑΣ)
36	EL1300340A7	ΥΥΣ	EL1300340	ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΡΗΤΗΣ
37	EL1300171A7	ΥΥΣ	EL1300171	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ
38	EL1300031A7	ΥΥΣ	EL1300031	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΒΔ. ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ (ΑΓΙΑΣ)
39	EL1300322A7	ΥΥΣ	EL1300322	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΣΠΑΘΑΣ (ΡΟΔΩΠΟΥ)
40	EL1300321A7	ΥΥΣ	EL1300321	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑΣ
41	EL1300012A7	ΥΥΣ	EL1300012	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΣΦΗΝΑΡΙΟΥ
42	EL1300173A7	ΥΥΣ	EL1300173	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΚΑΝΤΑΝΟΥ
43	EL1300044A7	ΥΥΣ	EL1300044	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΓΕΡΑΝΙΟΥ
44	EL1300041A7	ΥΥΣ	EL1300041	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΑΡΜΕΝΩΝ-ΜΑΛΑΚΙΟΥ- ΜΟΥΝΤΡΟΥ-ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
45	EL1300065A7	ΥΥΣ	EL1300065	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΝΑ. ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ
46	EL1300061A7	ΥΥΣ	EL1300061	ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΤΑΛΑΙΩΝ
47	EL1339R000302009NA7	Ποτάμιο ΥΣ	EL1339R000302009N	ΤΑΥΡΩΝΙΤΗΣ
48	EL1339R000201003NA7	Ποτάμιο ΥΣ	EL1339R000201003N	ΓΙΦΛΟΣ
49	EL1339RL01001002HA7	Ταμειυτήρας	EL1339RL01001002H	ΦΡΑΓΜΑ ΠΟΤΑΜΩΝ
50	EL1339RL01605003HA7	Ταμειυτήρας	EL1339RL01605003H	ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ
51	EL1341RL00501001HA7	Ταμειυτήρας	EL1341RL00501001H	ΦΡΑΓΜΑ ΜΠΡΑΜΙΑΝΩΝ
52	EL1339L000701001NA7	Λιμναίο ΥΣ	EL1339L000701001N	Λ.ΚΟΥΡΝΑ

Εικόνα 4.1 ΥΣ που προορίζονται για άντληση ύδατος ανθρώπινης κατανάλωσης (Άρθρο 7 Οδηγίας 2000/60/ΕΚ) στο ΥΔ 13

5. Περιοχές προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία

5.1 Πλαίσιο καθορισμού

Σύμφωνα με το Καθοδηγητικό Έγγραφο 11 “Planning Process” στην κατηγορία των προστατευόμενων περιοχών προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία περιλαμβάνονται οι περιοχές που καθορίζονται βάσει της **Οδηγίας** περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για **οστρακοειδή**.

Στο Καθοδηγητικό Έγγραφο Νο 3 “Analysis of Pressures and Impacts” ως υφιστάμενη Οδηγία που καθορίζει προστατευόμενες περιοχές αναφέρεται και η **Οδηγία** περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη **διατήρηση της ζωής των ιχθύων**.

Στο Καθοδηγητικό Έγγραφο Νο 1 “Economics and the Environment” αναφέρεται ότι η οικονομική ανάλυση χρησιμοποιείται και για τον προσδιορισμό περιοχών προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία.

Η Οδηγία **79/923/ΕΟΚ**² περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για **οστρακοειδή** τέθηκε σε εφαρμογή λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων ότι:

- Η προστασία και η βελτίωση του περιβάλλοντος καθιστούν αναγκαία συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των υδάτων από τη ρύπανση, συμπεριλαμβανομένων των υδάτων για οστρακοειδή.
- Είναι αναγκαίο να διασωθούν ορισμένοι πληθυσμοί οστράκων από τις διάφορες καταστρεπτικές συνέπειες που οφείλονται στην απόρριψη ρυπαντικών ουσιών στα θαλάσσια ύδατα.

Σύμφωνα με την ανωτέρω Οδηγία, που εφαρμόζεται στα **παράκτια και στα υφάλμυρα** ύδατα, τα Κράτη Μέλη υποδεικνύουν τέτοια ύδατα που έχουν ανάγκη να προστατευθούν ή να βελτιωθούν για να καταστήσουν δυνατή τη ζωή και την ανάπτυξη των οστρακοειδών (μαλάκια δίθυρα και γαστερόποδα). Η Οδηγία αυτή θέτει τα ελάχιστα κριτήρια ποιότητας που πρέπει να πληρούνται από τα ύδατα για οστρακοειδή: τις φυσικοχημικές και μικροβιολογικές παραμέτρους, τις υποχρεωτικές οριακές τιμές και τις ενδεικτικές τιμές αυτών των παραμέτρων, την ελάχιστη συχνότητα δειγματοληψίας και τις πρότυπες μεθόδους ανάλυσης αυτών των υδάτων.

Οι υποχρεωτικές οριακές τιμές ή τα περιβαλλοντικά πρότυπα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων των περιοχών προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία και που συμπεριλαμβάνονται ΜΠΠ βάσει της Οδηγίας 79/923/ΕΟΚ ορίζονται στην κωδικοποιημένη έκδοση αυτής (Οδηγία 2006/113/ΕΚ).

² Κωδικοποιήθηκε από την Οδηγία 2006/113/ΕΚ.

Σημειώνεται δε ότι η Οδηγία 79/923/ΕΟΚ προϋποθέτει ότι τα πρότυπα για τις περιοχές που προορίζονται για οστρακοειδή πρέπει να πληρούνται εντός **έξι (6) ετών** από την αρχική υπόδειξή τους βάσει της εν λόγω Οδηγίας.

Η Οδηγία 79/923/ΕΟΚ καταργείται το 2013 από την Οδηγία 2000/60/ΕΚ. Μετά το 2013, σε περιοχές που καθορίστηκαν στο πλαίσιο της 79/923/ΕΟΚ, και υποχρεωτικά έχουν υπαχθεί στο ΜΠΠ θα πρέπει να ικανοποιούν τις υποχρεωτικές οριακές τιμές των παραμέτρων που ορίζονται στην 79/923/ΕΟΚ ή αυστηρότερες αυτής.

Με βάση τα ανωτέρω, τα περιβαλλοντικά πρότυπα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων των περιοχών προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία που συμπεριλαμβάνονται στο μητρώο των προστατευόμενων περιοχών βάσει της Οδηγίας 79/923/ΕΟΚ ορίζονται στην κωδικοποιημένη έκδοση αυτής (Οδηγία 2006/113/ΕΚ).

Σημειώνεται δε ότι η Οδηγία 79/923/ΕΟΚ προϋποθέτει ότι τα πρότυπα για τις περιοχές που προορίζονται για οστρακοειδή πρέπει να πληρούνται εντός έξι (6) ετών από την αρχική υπόδειξή τους βάσει της εν λόγω Οδηγίας.

Η Οδηγία **78/659/ΕΟΚ**³ περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των **ιχθύων** τέθηκε σε εφαρμογή λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων ότι:

- η προστασία και η βελτίωση του περιβάλλοντος καθιστούν αναγκαία τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την προστασία των υδάτων από τη ρύπανση, συμπεριλαμβανομένων και των γλυκών υδάτων στα οποία δύνανται να αναπτύσσονται ιχθύες·
- είναι αναγκαίο από άποψη οικονομίας και οικολογίας, να προφυλαχθούν οι πληθυσμοί των ιχθύων από διάφορες επιβλαβείς συνέπειες που απορρέουν από την απόρριψη εντός των υδάτων ρυπαντικών ουσιών, όπως ιδιαιτέρως είναι η ελάττωση του αριθμού των ιχθύων που ανήκουν σε ορισμένα από τα είδη αυτά

Σύμφωνα με την ανωτέρω Οδηγία, που εφαρμόζεται στα **γλυκά ύδατα** (ρέοντα ή λιμνάζοντα), τα Κράτη μέλη υποδεικνύουν τέτοια ύδατα που έχουν ανάγκη να προστατευθούν ή να βελτιωθούν για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων.

Η Οδηγία αποβλέπει στην προστασία ή τη βελτίωση της ποιότητας των ρεόντων ή λιμνάζοντων γλυκών υδάτων μέσα στα οποία αναπτύσσονται ή θα μπορούσαν να αναπτυχθούν, εάν η ρύπανση ήταν μικρότερη ή είχε εξαλειφθεί, ιχθύες που ανήκουν:

- α) σε εγχώρια είδη που εμφανίζουν φυσική ποικιλία·
- β) σε είδη η παρουσία των οποίων κρίνεται επιθυμητή από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, με σκοπό τη διαχείριση των υδάτων.

Για τους σκοπούς της Οδηγίας, θεωρούνται ως:

³ Κωδικοποιήθηκε από την Οδηγία 2006/44/ΕΚ

- α) ύδατα σαλμονιδών, τα ύδατα μέσα στα οποία αναπτύσσονται ή δύνανται να αναπτυχθούν οι ιχθύες που ανήκουν σε είδη, όπως οι σολομοί (*Salmo salar*), οι πέστροφες (*Salmo trutta*), οι σκιαθίδες (*Thymallus thymallus*) και τα *Coregones* (*coregonus*)
- β) ύδατα κυπρινιδών, τα ύδατα μέσα στα οποία αναπτύσσονται ή δύνανται να αναπτυχθούν ιχθύες που ανήκουν στα κυπρινοειδή (*Cyprinidae*) ή σε άλλα είδη, όπως οι λάβρακες (*Esox lucius*), οι πέρκες (*Perca fluviatilis*) και οι εγγέλιες (*Anguilla anguilla*).

Η εν λόγω Οδηγία θέτει τα ελάχιστα κριτήρια ποιότητας που πρέπει να πληρούνται: τις φυσικοχημικές παραμέτρους, τις υποχρεωτικές οριακές τιμές και τις ενδεικτικές τιμές αυτών των παραμέτρων, την ελάχιστη συχνότητα δειγματοληψίας και τις πρότυπες μεθόδους ανάλυσης αυτών των υδάτων.

Τα περιβαλλοντικά πρότυπα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων των περιοχών προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία που συμπεριλαμβάνονται στο μητρώο των προστατευόμενων περιοχών βάσει της Οδηγίας 78/659/ΕΟΚ ορίζονται στην κωδικοποιημένη έκδοση αυτής (Οδηγία 2006/44/ΕΚ).

Σημειώνεται δε ότι η Οδηγία 78/659/ΕΟΚ προϋποθέτει ότι τα πρότυπα υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων πρέπει να πληρούνται εντός πέντε (5) ετών από την αρχική υπόδειξή τους βάσει της εν λόγω Οδηγίας.

Η Οδηγία 78/659/ΕΟΚ καταργείται το 2013 (όπως και η Οδηγία 79/923/ΕΟΚ) από την Οδηγία 2000/60/ΕΚ και όταν συμβεί αυτό, στις προστατευόμενες περιοχές βάσει της οποίας καθορίστηκαν θα πρέπει να παρέχεται τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο προστασίας (βλ. παραπάνω).

Οι Οδηγίες 79/923/ΕΟΚ και 78/659/ΕΟΚ ενσωματώθηκαν στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ **46399/1352/86** "Απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για: «πόσιμα», «κολύμβηση», «διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά» και «καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών», μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυση των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 78/659/ΕΟΚ, 79/293/ΕΟΚ και 79/869/ΕΟΚ" (ΦΕΚ 438/Β/3-7-86).

Συνοψίζοντας, καθώς οι οδηγίες περί ιχθύων του γλυκού ύδατος και για τα οστρακοειδή καταργήθηκαν στις 22 Δεκεμβρίου 2013, και τα κράτη μέλη είχαν καθορίσει τέτοιες ζώνες δυνάμει των οδηγιών αυτών, προκειμένου το επίπεδο προστασίας του θα πρέπει να διατηρηθεί αυτές θα πρέπει να ενταχθούν στο ΜΠΠ της Οδηγίας. Οι αναγκαίοι πρόσθετοι στόχοι και τα μέτρα πρέπει να περιλαμβάνονται στο ΣΔΛΑΠ και το Πρόγραμμα Μέτρων (ΠΜ).

5.2 Περιοχές που εντάσσονται στο ΜΠΠ

Με την ΚΥΑ 31722/4-11-2011, που αφορά στην έγκριση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού (ΦΕΚ 2505/Β/2011), δίδονται κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση σε εθνικό επίπεδο:

- της θαλάσσιας υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας,
- των υδατοκαλλιεργειών εσωτερικών γλυκών υδάτων (λίμνες, ποτάμια, πηγές κ.λπ.),
- της υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας σε φυσικά υφάλμυρα οικοσυστήματα (λιμνοθάλασσες, και λοιποί υδάτινοι σχηματισμοί, κ.α.)

Ακολούθως αναφέρονται συνοπτικά οι πρόνοιες του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες και σε σχέση με το Σχέδιο Διαχείρισης της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Για τη χωροθέτηση μονάδων **θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας** προβλέπει:

Οι μονάδες θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας αναπτύσσονται σε επιλεγμένες ευρύτερες θαλάσσιες περιοχές, οι οποίες κρίνονται κατάλληλες για τη χωροθέτηση υδατοκαλλιεργητικών μονάδων (Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών - ΠΑΥ). Μέσα στις ΠΑΥ προσδιορίζονται ζώνες, είτε οργανωμένες με φορέα διαχείρισης (Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών - ΠΟΑΥ), είτε με μορφή άτυπων συγκεντρώσεων (Περιοχές Άτυπης Συγκέντρωσης Μονάδων - ΠΑΣΜ). Η επακριβής επιθυμητή χωροθέτηση των ΠΟΑΥ πραγματοποιείται σε υποκείμενο επίπεδο σχεδιασμού (χωροταξικό, πολεοδομικό ή τομεακό). Χωροθέτηση νέων μονάδων γίνεται σε ΠΟΑΥ και ΠΑΣΜ. Μεμονωμένες χωροθετήσεις είναι δυνατές υπό όρους.

Οι ΠΑΥ που καθορίζονται στην ΚΥΑ 31722/4-11-2011, έχουν επιλεγεί μετά από αξιολόγηση των χαρακτηριστικών τους (χωροταξικών – περιβαλλοντικών – αναπτυξιακών), και με κριτήριο και την **υφιστάμενη κατάσταση** από την άποψη ύπαρξης μονάδων υδατοκαλλιέργειας (συγκέντρωση μονάδων), κατατάσσονται δε στις επόμενες πέντε κατηγορίες Α έως Ε:

- A. Περιοχές ιδιαίτερα αναπτυγμένες που χρήζουν παρεμβάσεων βελτίωσης, εκσυγχρονισμού των μονάδων και των υποδομών, προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος
- B. Περιοχές με σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών
- Γ. Δυσπρόσιτες περιοχές με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών
- Δ. Περιοχές με ιδιαίτερη ευαισθησία, ως προς το φυσικό περιβάλλον στις οποίες απαιτείται προσαρμογή των όρων εγκατάστασης και λειτουργίας των μονάδων υδατοκαλλιέργειας στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου και του περιβάλλοντος
- E. Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών Κατηγορίας E (περιοχές με κατάλληλα χαρακτηριστικά, τα οποία ευνοούν την ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών, αλλά με

ιδιαιτερότητες, που δεν επιτρέπουν τη δημιουργία συγκεντρώσεων και οργανωμένων ζωνών)

Για τη χωροθέτηση μονάδων **υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων** προβλέπει:

Οι μονάδες της κατηγορίας αυτής, χωροθετούνται μεμονωμένα, κατά το δυνατόν εγγύς σε πηγές τροφοδότησής τους με νερό, όπως λίμνες, ποτάμια, πηγές νερού. Επειδή ο συγκεκριμένος τύπος Υδατοκαλλιέργειας εξαρτάται άμεσα από τη διαθεσιμότητα νερού, κρίνεται σκόπιμο οι κατευθύνσεις για το συγκεκριμένο κλάδο, να συμπληρωθούν / τροποποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη και τα **διαχειριστικά σχέδια των λεκανών απορροής**, που ήδη εκπονούνται. Χωροθέτηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας σε τεχνητές λίμνες με ειδικά καθεστώτα διαχείρισης επιτρέπεται, υπό την προϋπόθεση σύμφωνης γνώμης του φορέα διαχείρισης.

Για την Υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα σε **φυσικά υφάλμυρα οικοσυστήματα** (λιμνοθάλασσες και λοιποί υδάτινοι σχηματισμοί) προβλέπει:

Η υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα στις λιμνοθάλασσες βασίζεται στην ιδιότητά τους ως «φυσικά ιχθυοτροφεία» και ασκείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το καθεστώς προστασίας τους, ιδιαίτερα όσον αφορά στις επιτρεπόμενες παρεμβάσεις – κατασκευή των απαιτούμενων εγκαταστάσεων μόνιμων ή μη-, αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα οικολογικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά τους.

Στις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθες:

Η θέση που επιλέγεται για την εγκατάσταση μιας μονάδας **θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας**, πρέπει να πληροί ορισμένα βασικά κριτήρια, όπως:

- Καλή ποιότητα των υδάτων (προσδιορίζεται από τις φυσικοχημικές και βιολογικές παραμέτρους και κυρίως τη θερμοκρασία, το οξυγόνο και την οικολογική ποιότητα της περιοχής).
- Να λαμβάνει υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης των λεκανών απορροής (παράκτια μεταβατικά ύδατα).

Τα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληροί η θέση εγκατάστασης **μονάδας οστρακοκαλλιέργειας** είναι μεταξύ άλλων

- Να λαμβάνει υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης των λεκανών απορροής (παράκτια μεταβατικά ύδατα).
- Τα ύδατα να έχουν κριθεί κατάλληλα για τη διαβίωση και εκτροφή οστρακοειδών (σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση αριθ. 46399/1352/86), και την Οδηγία **2006/113/ΕΚ**, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για τα οστρακοειδή, όπως εκάστοτε ισχύουν

Σχετικά με τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιλογή θέσης για την **εγκατάσταση μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων** η ΚΥΑ αναφέρει ότι λόγω των ειδικότερων

χαρακτηριστικών αυτής της κατηγορίας μονάδων, οι κατευθύνσεις για τη χωροθέτησή τους, θα συμπληρωθούν/τροποποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο, λαμβάνοντας υπόψη και τα Διαχειριστικά Σχέδια των λεκανών απορροής.

Όσον αφορά στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας εκτατικής μορφής σε φυσικά υφάλμυρα οικοσυστήματα η ΚΥΑ 31722/2011 αναφέρει ότι προϋπόθεση για την ανάπτυξη υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας στις λιμνοθάλασσες είναι να επιτρέπεται η άσκηση της από το καθεστώς προστασίας των οικοσυστημάτων. Στις περιπτώσεις απουσίας ειδικού καθεστώτος προστασίας του οικοσυστήματος εφαρμόζονται οι όροι και προϋποθέσεις του Ειδικού Πλαισίου και τα της σχετικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Επίσης, η ΚΥΑ 31722/2011 αναφέρει ότι η χωροθέτηση μονάδων **οστρακοκαλλιέργειας** και καλλιέργειας **γλυκών υδάτων** (πεστροφοκαλλιέργεια, κυπρινοκαλλιέργεια) **δεν επιτρέπεται** σε περιοχές που τα ύδατά τους έχουν κριθεί **ακατάλληλα** για καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ αριθ. 46399/1352/1986 (ΦΕΚ 438 Β), της Οδηγίας **2006/113/ΕΚ**, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για τα οστρακοειδή και της Οδηγίας **2006/44/ΕΚ**, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτίωσης για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων, όπως εκάστοτε ισχύουν. Τέλος, η ΚΥΑ απαγορεύει την ίδρυση μονάδων καλλιέργειας γλυκών υδάτων σε πλωτές εγκαταστάσεις εντός λιμνών, οι οποίες χρησιμοποιούνται για **ύδρευση**.

Τέλος, αναφέρεται ότι στο εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ δεν είχαν ενταχθεί στο ΜΠΠ περιοχές προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία.

Στο ΥΔ δραστηριοποιούνται 2 υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων στην περιοχή του Ζαρού (1 εκτροφείο πέστροφας και 1 εκτροφείο πέστροφας & οξύρυγχου), οι οποίες όμως δε σχετίζονται με ΥΣ. Όσον αφορά στα παράκτια ύδατα δεν υπάρχουν ΠΟΑΥ ή μεμονωμένες μονάδες με οστρακοκαλλιέργειες.

Με βάση τα ανωτέρω δεν προτείνονται αλλαγές σε σχέση με το ΜΠΠ του εγκεκριμένου ΣΔΛΑΠ.

6. Ύδατα αναψυχής - ύδατα κολύμβησης

Σύμφωνα με την *Οδηγία* στο ΜΠΠ περιλαμβάνονται τα υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης.

Η κοινοτική νομοθεσία που διέπει τα νερά κολύμβησης είναι η Οδηγία 2006/7/ΕΚ “σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ”. Η εθνική νομοθεσία εναρμονίστηκε με τις ανωτέρω Οδηγίες με την ΚΥΑ Η.Π. 8600/416/Ε103 “Ποιότητα και μέτρα διαχείρισης των υδάτων κολύμβησης, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/7/ΕΚ”

Σε εφαρμογή του ανωτέρω νομοθετικού πλαισίου, στο ΥΔ έχουν καθοριστεί 157 περιοχές νερών κολύμβησης σε παράκτια ΥΣ. Τα ύδατα αυτά - προστατευόμενες περιοχές και τα παράκτια ΥΣ στα οποία απαντώνται παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Προγράμματος Παρακολούθησης του 2015 από τις 157 περιοχές οι 156 ήταν εξαιρετικής ποιότητας και 1 (περιοχή «Δαμόνι») ήταν καλής ποιότητας.

Πίνακας 6.1 Περιοχές νερών κολύμβησης (ΠΝΚ)

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Ονομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
1	GRBW139322066101	Καστέλλι Κισσάμου Ανατολικά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0001N	Ακτές κόλπου Κισσάμου	23,65890	35,49800	Κισσάμου
2	GRBW139322067101	Καστέλλι Κισσάμου Δυτικά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0001N	Ακτές κόλπου Κισσάμου	23,64770	35,49990	Κισσάμου
3	GRBW139322069101	Γραμβούσα - Παχειά Άμμος	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0001N	Ακτές κόλπου Κισσάμου	23,62930	35,51300	Κισσάμου
4	GRBW139322070101	Γραμβούσα - Βιγλιά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0001N	Ακτές κόλπου Κισσάμου	23,62160	35,51590	Κισσάμου
5	GRBW139322073101	Κουρφαλώνας - Δραπανιάς - Μήθυμνα - Νοπήγεια	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0001N	Ακτές κόλπου Κισσάμου	23,70240	35,50280	Κισσάμου
6	GRBW139323083101	Γεράνι – Πλατανιάς	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,89650	35,52010	Πλατανιά
7	GRBW139323084101	Κολυμπάρια – Ραπανιανά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,78290	35,54300	Πλατανιά
8	GRBW139323085101	Μάλεμε	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,84270	35,52680	Πλατανιά
9	GRBW139325108101	Χρυσή Ακτή	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,98980	35,51240	Χανίων
10	GRBW139325109101	Άγιοι Απόστολοι – ΕΟΤ Δυτικά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,97870	35,51400	Χανίων
11	GRBW139325110101	Αγία Μαρίνα – Στάλος	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,93930	35,51670	Χανίων
12	GRBW139325111101	Άγιος Ονούφριος	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	24,06310	35,54880	Χανίων
13	GRBW139325112101	Νέα Χώρα	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	24,00670	35,51420	Χανίων
14	GRBW139325113101	Καλαθάς	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	24,08690	35,55450	Χανίων
15	GRBW139325114101	Σταυρός	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	24,09560	35,59120	Χανίων
16	GRBW139325116101	Καλαμάκι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,96920	35,51340	Χανίων
17	GRBW139325117101	Κουμ Καπί	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	24,02920	35,51610	Χανίων
18	GRBW139325118101	Άγιοι Απόστολοι – ΕΟΤ Ανατολικά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,98320	35,51420	Χανίων
19	GRBW139325119101	Λιμανάκι Πλατανιά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,91280	35,51910	Πλατανιά
20	GRBW139325121101	Αγία Μαρίνα 3	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,91950	35,51920	Χανίων
21	GRBW139325122101	Αγία Μαρίνα 2	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,93160	35,52180	Χανίων
22	GRBW139325123101	Αγία Μαρίνα 1	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0002N	Ακτές κόλπου Χανίων	23,92460	35,51990	Χανίων

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Όνομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
23	GRBW139319037101	Κυανή Ακτή	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0003N	Όρμος Σούδας	24,15820	35,46400	Αποκορώνου
24	GRBW139319038101	Αλμυρίδα	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0003N	Όρμος Σούδας	24,20090	35,44940	Αποκορώνου
25	GRBW139319040101	Καλύβες	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0003N	Όρμος Σούδας	24,17700	35,45160	Αποκορώνου
26	GRBW139325115101	Μαράθι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0003N	Όρμος Σούδας	24,17350	35,50450	Χανίων
27	GRBW139325120101	Βλήτες	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0003N	Όρμος Σούδας	24,06130	35,49710	Χανίων
28	GRBW139325125101	Λουτράκι (Ακρωτήριο)	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0003N	Όρμος Σούδας	24,16400	35,49900	Χανίων
29	GRBW139318089101	Επισκοπή 1	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0004N	Όρμος Αλμυρού	24,34110	35,35110	Ρεθύμνης
30	GRBW139318092101	Κούμπες	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0004N	Όρμος Αλμυρού	24,45810	35,36430	Ρεθύμνης
31	GRBW139319039101	Γεωργιούπολη	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0004N	Όρμος Αλμυρού	24,26230	35,36300	Αποκορώνου
32	GRBW139319041101	Καβρός	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0004N	Όρμος Αλμυρού	24,29860	35,35350	Αποκορώνου
33	GRBW139318087101	Σκαλέτα	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0005N	Ακτές Ρεθύμνου	24,60590	35,39040	Ρεθύμνης
34	GRBW139318088101	Πηγιανός Κάμπος	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0005N	Ακτές Ρεθύμνου	24,56530	35,37950	Ρεθύμνης
35	GRBW139318090101	Ρέθυμνο	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0005N	Ακτές Ρεθύμνου	24,48850	35,36720	Ρεθύμνης
36	GRBW139318091101	Αρκάδι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0005N	Ακτές Ρεθύμνου	24,53230	35,37240	Ρεθύμνης
37	GRBW139306070101	Φόδελε	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	24,95390	35,40260	Μαλεβιζίου
38	GRBW139306071101	Λυγαριά	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	25,02730	35,39890	Μαλεβιζίου
39	GRBW139306072101	Αγία Πελαγία	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	25,01830	35,40620	Μαλεβιζίου
40	GRBW139306073101	Μαδέ	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	25,03410	35,40020	Μαλεβιζίου
41	GRBW139306074101	Κλαδισός	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	25,01810	35,41060	Μαλεβιζίου
42	GRBW139306077101	Μονοναύτης	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	25,01870	35,41640	Μαλεβιζίου
43	GRBW139317078101	Πάνορμο	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	24,69110	35,41890	Μυλοποτάμου
44	GRBW139317079101	Παραλία Λιανού Κάβου - Λαύρις	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	24,65000	35,41920	Μυλοποτάμου
45	GRBW139317080101	Βαρκότοπος	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	24,78270	35,41070	Μυλοποτάμου
46	GRBW139317081101	Πάνορμο – Λίμνη	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	24,68810	35,41930	Μυλοποτάμου

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Ονομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
47	GRBW139317082101	Μπαλί – Λιβάδι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0006N	Ακτές Μπαλί-Φόδελε	24,78430	35,40800	Μυλοποτάμου
48	GRBW139305044101	Καρτερός	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,19330	35,33320	Ηρακλείου
49	GRBW139306069101	Λινοπεράματα	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,05900	35,34040	Μαλεβιζίου
50	GRBW139306075101	Αμμουδάρα	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,07820	35,33790	Μαλεβιζίου
51	GRBW139306076101	Παλαιόκαστρο	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,03880	35,36620	Μαλεβιζίου
52	GRBW139309121101	Αμνισσός	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,20930	35,33240	Χερσονήσου
53	GRBW139309123101	Εσταυρωμένος	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,24310	35,33280	Χερσονήσου
54	GRBW139309128101	Κοκκίνη Χάνι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,26840	35,33280	Χερσονήσου
55	GRBW139309129101	Γούβες 3	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,31810	35,33470	Χερσονήσου
56	GRBW139309136101	Γούβες 2	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,30380	35,33660	Χερσονήσου
57	GRBW139309139101	Κάτω Γούβες	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,29870	35,33460	Χερσονήσου
58	GRBW139309140101	Γούβες 1	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,32290	35,33520	Χερσονήσου
59	GRBW139309142101	Κοκκίνη Χάνι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0007N	Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,26220	35,33220	Χερσονήσου
60	GRBW139321064101	Βουλισμένη	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0024N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-ΒΔΔ Κρήτη	23,54190	35,27090	Καντάνου - Σέλιου
61	GRBW139322068101	Φαλάσαρνα	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0024N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-ΒΔΔ Κρήτη	23,57970	35,49560	Κισσάμου

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Ονομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
62	GRBW139322071101	Σφηνάρι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0024N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-ΒΔΔ Κρήτη	23,56180	35,41620	Κισσάμου
63	GRBW139322072101	Ελαφονήσι	ΕΛ1339	ΕΛ1339C0024N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-ΒΔΔ Κρήτη	23,54080	35,27150	Κισσάμου
64	GRBW139302042101	Τσούτσουρας 1	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0018N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Αστερούσια	25,28780	34,98580	Μίνωα - Πεδιάδας
65	GRBW139302043101	Αρκαλοχώρι	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0018N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Αστερούσια	25,28160	34,98390	Αρχανών - Αστερουσίων
66	GRBW139308105101	Ακτή Κόμου	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0019N	Ακτές κόλπου Μεσσαράς	24,76000	35,01200	Φαιστού
67	GRBW139308106101	Κόκκινος Πύργος	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0019N	Ακτές κόλπου Μεσσαράς	24,74090	35,08050	Φαιστού
68	GRBW139308107101	Μάταλα	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0019N	Ακτές κόλπου Μεσσαράς	24,74930	34,99400	Φαιστού
69	GRBW139314005101	Αγία Γαλήνη	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0019N	Ακτές κόλπου Μεσσαράς	24,69160	35,09800	Αγίου Βασιλείου
70	GRBW139314010101	Σακτούρια - Άγιος Παύλος	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0019N	Ακτές κόλπου Μεσσαράς	24,56360	35,10280	Αγίου Βασιλείου
71	GRBW139314001101	Πλακιάς 1	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,39680	35,18880	Αγίου Βασιλείου
72	GRBW139314002101	Κόρακας - Ροδάκινο	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,31570	35,18720	Αγίου Βασιλείου
73	GRBW139314003101	Δαμνόνι	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,41470	35,17430	Αγίου Βασιλείου
74	GRBW139314004101	Σούδα	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,36580	35,19200	Αγίου Βασιλείου
75	GRBW139314006101	Πλακιάς 2	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,39100	35,19130	Αγίου Βασιλείου
76	GRBW139314007101	Ακουμιανή Γιαλιά - Τριόπετρα Μεγάλη	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,54620	35,11840	Αγίου Βασιλείου
77	GRBW139314008101	Ακουμιανή Γιαλιά - Τριόπετρα Μικρή	ΕΛ1340	ΕΛ1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,55230	35,11580	Αγίου Βασιλείου

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Ονομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
78	GRBW139314009101	Ασώματος - Πρέβελη	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,47310	35,15210	Αγίου Βασιλείου
79	GRBW139321061101	Σούγια	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	23,80990	35,24780	Καντάνου - Σέλιου
80	GRBW139321062101	Παχειά Άμμος	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	23,67790	35,23190	Καντάνου - Σέλιου
81	GRBW139321063101	Χαλίκια	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	23,68580	35,23310	Καντάνου - Σέλιου
82	GRBW139321065101	Γραμμένο	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	23,63860	35,23410	Καντάνου - Σέλιου
83	GRBW139324103101	Ομπρός Γιαλός	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,13610	35,20100	Σφακίων
84	GRBW139324104101	Ίλιγγας	EL1340	EL1340C0023N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος-Χανιά/Ρέθυμνο	24,12440	35,20210	Σφακίων
85	GRBW139309124101	Ακτή Ναυάρχου Νεάρχου	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,38810	35,32430	Χερσονήσου
86	GRBW139309125101	Λιμνή Χερσονήσου 1	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,39940	35,31280	Χερσονήσου
87	GRBW139309126101	Ποταμός	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,47810	35,29550	Χερσονήσου
88	GRBW139309127101	Αγία Πελαγία	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,45070	35,29200	Χερσονήσου
89	GRBW139309130101	Λιμνή Χερσονήσου 2	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,40790	35,30740	Χερσονήσου
90	GRBW139309131101	Κλωντζάνη	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,45980	35,29340	Χερσονήσου
91	GRBW139309132101	Ανάληψη	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,35180	35,33690	Χερσονήσου
92	GRBW139309133101	Άγιος Δημήτριος	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,43980	35,29210	Χερσονήσου
93	GRBW139309134101	Βλυχάδα	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,40440	35,31040	Χερσονήσου
94	GRBW139309135101	Ποταμός 1	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,48580	35,29660	Χερσονήσου
95	GRBW139309137101	Δράπανος	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,42070	35,30520	Χερσονήσου
96	GRBW139309138101	Χερσόνησος	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,39340	35,31690	Χερσονήσου
97	GRBW139309141101	Άγιος Γεώργιος	EL1341	EL1341C0009N	Κόλπος Μαλίων	25,38170	35,33790	Χερσονήσου

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Όνομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
98	GRBW139309143101	Σταλίδα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν	Κόλπος Μαλίων	25,42830	35,29430	Χερσονήσου
99	GRBW139309144101	Σαραντάρι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν	Κόλπος Μαλίων	25,38550	35,33120	Χερσονήσου
100	GRBW139310010101	Αγία Βαρβάρα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν	Κόλπος Μαλίων	25,49870	35,29940	Αγίου Νικολάου
101	GRBW139310016101	Σίσυ - Λιμάνι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν	Κόλπος Μαλίων	25,51810	35,30870	Αγίου Νικολάου
102	GRBW139310032101	Μίλατος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν	Κόλπος Μαλίων	25,56280	35,31940	Αγίου Νικολάου
103	GRBW139310033101	Μπούφου	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν	Κόλπος Μαλίων	25,53020	35,31220	Αγίου Νικολάου
104	GRBW139309122101	Λιμανάκι Ανάληψης	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0009Ν, ΕΛ1339C0007Ν	Κόλπος Μαλίων, Ευρύτερος κόλπος Ηρακλείου	25,33160	35,33540	Χερσονήσου
105	GRBW139310011101	Δρηρός	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0011Ν	Όρμος Ελούντας	25,73040	35,28960	Αγίου Νικολάου
106	GRBW139310019101	Ελούντα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0011Ν	Όρμος Ελούντας	25,72430	35,27730	Αγίου Νικολάου
107	GRBW139310023101	Χιόνα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0011Ν	Όρμος Ελούντας	25,73120	35,25750	Αγίου Νικολάου
108	GRBW139310024101	Πλάκα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0011Ν	Όρμος Ελούντας	25,72790	35,29520	Αγίου Νικολάου
109	GRBW139310025101	Σχίσμα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0011Ν	Όρμος Ελούντας	25,72230	35,26450	Αγίου Νικολάου
110	GRBW139310007101	Μιραμπέλλο	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012Ν	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71380	35,20950	Αγίου Νικολάου
111	GRBW139310008101	Άμμος (Μαρίνα)	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012Ν	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71600	35,18700	Αγίου Νικολάου
112	GRBW139310009101	Άγιος Νικόλαος 1	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012Ν	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71830	35,20560	Αγίου Νικολάου
113	GRBW139310012101	Άμμος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012Ν	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71420	35,18490	Αγίου Νικολάου
114	GRBW139310013101	Δημοτική Ακτή Χαβάνια Βόρεια	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012Ν	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71310	35,21500	Αγίου Νικολάου

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Όνομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
115	GRBW139310014101	Αμμούδι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71280	35,19800	Αγίου Νικολάου
116	GRBW139310015101	Αμμουδάρα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71100	35,16670	Αγίου Νικολάου
117	GRBW139310017101	Κιτροπλατεία	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,72110	35,18900	Αγίου Νικολάου
118	GRBW139310018101	Βούλισμα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,74370	35,12540	Αγίου Νικολάου
119	GRBW139310020101	Πηγαδάκια Ελούντα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,73520	35,23980	Αγίου Νικολάου
120	GRBW139310021101	Αλμυρός	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,70950	35,17670	Αγίου Νικολάου
121	GRBW139310022101	Άγιος Νικόλαος 3	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71490	35,19920	Αγίου Νικολάου
122	GRBW139310026101	Άγιος Νικόλαος 2	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71900	35,20400	Αγίου Νικολάου
123	GRBW139310027101	Ελούντα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,73120	35,24480	Αγίου Νικολάου
124	GRBW139310028101	Πόρος Βόρεια	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,73050	35,25220	Αγίου Νικολάου
125	GRBW139310030101	Καλό Χωριό	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,75420	35,12570	Αγίου Νικολάου
126	GRBW139310031101	Γαργαδωρός	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71240	35,18220	Αγίου Νικολάου
127	GRBW139310034101	Καραβοστάσι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,72520	35,13170	Αγίου Νικολάου
128	GRBW139310035101	Δημοτική Ακτή Χαβάνια	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,71240	35,21300	Αγίου Νικολάου
129	GRBW139310036101	Πόρος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,73150	35,24900	Αγίου Νικολάου
130	GRBW139310037101	Άγιος Παντελεήμων	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,73440	35,12680	Αγίου Νικολάου
131	GRBW139311057101	Παχειά Άμμος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0012N	Κόλπος Αγ. Νικολάου	25,80390	35,11080	Ιεράπετρας

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Ονομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
132	GRBW139313094101	Παπαδιόκαμπος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0013N	Ακτές Σητείας	26,03890	35,22590	Σητείας
133	GRBW139313095101	Ανάλουκας	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0013N	Ακτές Σητείας	26,18560	35,21190	Σητείας
134	GRBW139313101101	Μόχλος - Ξεροστέρνια	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0013N	Ακτές Σητείας	25,92020	35,17900	Σητείας
135	GRBW139313102101	Σήτεια	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0013N	Ακτές Σητείας	26,10920	35,20520	Σητείας
136	GRBW139313097101	Χιώνα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0015N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος- ΒΑΑ Κρήτη	26,27710	35,19800	Σητείας
137	GRBW139313099101	Κουρεμένος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0015N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος- ΒΑΑ Κρήτη	26,26760	35,21180	Σητείας
138	GRBW139313100101	Βάι - Φοινικόδασος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0015N	Ακτές στο Λυβικό πέλαγος- ΒΑΑ Κρήτη	26,26510	35,25360	Σητείας
139	GRBW139310029101	Άγιος Παντελεήμων	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,91120	35,03020	Ιεράπετρας
140	GRBW139311045101	Καθαράδες	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,80280	35,00010	Ιεράπετρας
141	GRBW139311046101	Άγιος Ιωάννης	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,83530	35,00980	Ιεράπετρας
142	GRBW139311047101	Ιεράπετρα Δημοτική Πλαζ	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,73910	35,00610	Ιεράπετρας
143	GRBW139311048101	Λαγκούφα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,98600	35,03770	Ιεράπετρας
144	GRBW139311049101	Μύρτος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,58420	35,00340	Ιεράπετρας
145	GRBW139311050101	Αχλιά Σχινοκαψάλων	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,89170	35,02680	Ιεράπετρας
146	GRBW139311051101	Φέρμα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,85910	35,01840	Ιεράπετρας
147	GRBW139311052101	Ιεράπετρα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους- Λασιίθι	25,76070	35,00560	Ιεράπετρας

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Κωδικός Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Όνομασία Σχετιζόμενου Παράκτιου ΥΣ	Longitude (ETRS89)	Latitude (ETRS89)	Δήμος
148	GRBW139311053101	Ανάληψη	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	25,98120	35,03890	Ιεράπετρας
149	GRBW139311054101	Κοινοτική Πλαζ Μακρυγιαλού	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	25,97550	35,03890	Ιεράπετρας
150	GRBW139311055101	Αγιά Φωτιά	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	25,87650	35,02220	Ιεράπετρας
151	GRBW139311056101	Ιεράπετρα 3	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	25,74450	35,01000	Ιεράπετρας
152	GRBW139311058101	Διασκάρι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	25,99310	35,03350	Ιεράπετρας
153	GRBW139311060101	Κουτσουνάρι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	25,84000	35,01130	Ιεράπετρας
154	GRBW139313093101	Βούρλια	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	26,23390	35,04160	Σητείας
155	GRBW139313096101	Λιμανάκι - Γούδουρα	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	26,09560	35,00940	Σητείας
156	GRBW139313098101	Κάτω Ζάκρος	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0016N	Ακτές Λυβικού πελάγους-Λασίθι	26,26350	35,09630	Σητείας
157	GRBW139311059101	Χρυσή – Γαϊδουρονήσι	ΕΛ1341	ΕΛ1341C0017N	Ακτές νήσου Χρυσή	25,72140	34,87640	Ιεράπετρας

Εικόνα 6.1 Ύδατα κολύμβησης στο ΥΔ 13

7. Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών

7.1 Ευπρόσβλητες Ζώνες

Σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ “για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης” τα Κράτη Μέλη:

- Υποχρεούνται **στον καθορισμό των υδάτων που υφίστανται νιτρορρύπανση** γεωργικής προέλευσης καθώς και εκείνων που **ενδέχεται να την υποστούν** αν δεν ληφθούν κατάλληλα προληπτικά μέτρα. Για τον προσδιορισμό αυτών των υδάτων χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα **κριτήρια**:
  - κατά πόσον η **περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των γλυκών επιφανειακών υδάτων**, ιδιαίτερα δε εκείνων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται για τη λήψη πόσιμου ύδατος, υπερβαίνει ή θα μπορούσε να υπερβαίνει, εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5, την περιεκτικότητα που καθορίζεται στην οδηγία 75/440/ΕΟΚ
  - κατά πόσον τα **υπόγεια ύδατα** περιέχουν ή θα μπορούσαν να περιέχουν περισσότερο από **50 mg/l νιτρικών ιόντων** εάν δεν ληφθούν μέτρα
  - κατά πόσον **φυσικές λίμνες γλυκού νερού, άλλοι χώροι γλυκού νερού, εκβολές ποταμών, παράκτια και θαλάσσια ύδατα** διαπιστώνεται ότι είναι ή ότι μπορεί να γίνουν **ευτροφικά** στο προσεχές μέλλον εάν δεν ληφθούν μέτρα
- Καθορίζουν και χαρακτηρίζουν ως **Ευπρόσβλητες Ζώνες**, όλες τις περιοχές ξηράς που βρίσκονται στο έδαφός τους, των οποίων τα ύδατα απορρέουν στα ύδατα που έχουν καθοριστεί ως νερά που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση και οι οποίες περιοχές συμβάλλουν στη νιτρορρύπανση.

Η Ελληνική Νομοθεσία εναρμονίστηκε με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ για την «Προστασία των νερών από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης» με την ΚΥΑ 16190/1335/1997 (ΦΕΚ 519/Β/1997). Για την εφαρμογή της Οδηγίας εγκαταστάθηκε δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας των επιφανειακών και υπόγειων νερών στο οποίο πραγματοποιούνται μετρήσεις φυσικοχημικών, μικροβιολογικών παραμέτρων, θρεπτικών συστατικών, ανεπιθύμητων ουσιών, τοξικών ουσιών.

Με την αξιοποίηση των στοιχείων ποιότητας των επιφανειακών και υπόγειων νερών και σύμφωνα με τα κριτήρια της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, καθορίστηκαν αρχικά με την ΚΥΑ 19652/1906/1999 (ΦΕΚ 1575/Β/1999), ως ευπρόσβλητες ζώνες από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης, οι περιοχές:

- του Πεδίου Θεσσαλίας
- του Κωπαϊδικού Πεδίου
- του Αργολικού Πεδίου
- της Λεκάνης Πηνειού Ηλείας

Εν συνεχεία ο ανωτέρω κατάλογος περιοχών συμπληρώθηκε ώστε να συμπεριλάβει και άλλες περιοχές.

Με τροποποίηση της ΚΥΑ 19652/1906/1999 από την ΚΥΑ 147070/2012 (ΦΕΚ 3224/Β/2014) προστέθηκαν στον κατάλογο των νερών της Χώρας, που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης, και τα υπόγεια νερά Μοιρών Κρήτης. Επίσης, προστέθηκε στον κατάλογο των ευπρόσβλητων ζωνών και η περιοχή της υπολεκάνης Γεροποτάμου Μεσσαράς Κρήτης.

Η εν λόγω ευπρόσβλητη ζώνη αποτελεί μια ευρεία περιοχή εντός της οποίας βρίσκεται μεγάλος αριθμός ΥΣ (εν μέρει ή στο σύνολό τους), όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα. Από αυτά, μόνο το ΥΥΣ ΕΛ1300083 (Πορώδες Μοιρών) υφίσταται νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης.

Πίνακας 7.1 Ευπρόσβλητες ζώνες και ΥΣ

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	ΛΑΠ	Επιφανειακά ΥΣ που σχετίζονται με την Ευπρόσβλητη Ζώνη	Υπόγεια ΥΣ που σχετίζονται με την Ευπρόσβλητη Ζώνη	ΥΣ που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση
1	ΕΛ1340ΝΙ01	Περιοχή της υπολεκάνης Γεροποτάμου Μεσσαράς Κρήτης	ΕΛ1340	ΕΛ1340R000201017N, ΕΛ1340R000202122N, ΕΛ1340R000202123N, ΕΛ1340R000203018N, ΕΛ1340R000204124H, ΕΛ1340R000204125N, ΕΛ1340R000205019N, ΕΛ1340R000206126N, ΕΛ1340R000207020N, ΕΛ1340R000208128N, ΕΛ1340R000209021N, ΕΛ1340RL00204101H	ΕΛ1300220, ΕΛ1300086, ΕΛ1300092, ΕΛ1300091, ΕΛ1300250, ΕΛ1300083, ΕΛ1300290, ΕΛ1300082, ΕΛ1300081, ΕΛ1300071, ΕΛ1300330, ΕΛ1300065, ΕΛ1300084	ΕΛ1300083 (Πορώδες Μοιρών)

Εικόνα 7.1 Ζώνες Ευπρόσβλητες στη Νιτρορύπανση

7.2 Ευαίσθητες περιοχές

Σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ⁴ προβλέπεται ο καθορισμός **ευαίσθητων περιοχών** (επιφανειακά νερά στα οποία γίνεται άμεσα ή έμμεσα διάθεση αστικών λυμάτων). Τα κριτήρια για χαρακτηρισμό των επιφανειακών νερών ως ευαίσθητες περιοχές είναι ο ευτροφισμός ή **ο κίνδυνος ευτροφισμού**, η αυξημένη παρουσία νιτρικών σε νερά που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και η ανάγκη περαιτέρω επεξεργασίας για να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις άλλων Οδηγιών. Η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις Οδηγίες 91/271/ΕΟΚ και 98/15/ΕΚ έγινε με τις:

- ΚΥΑ οικ. 5673/400/1997 – «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων»
- ΚΥΑ 19661/1982/99 -«Τροποποίηση της 5673/400/97 κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β/192) - Κατάλογος ευαίσθητων περιοχών για τη διάθεση αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθ. 5 (παρ. 1) της απόφασης αυτής»

Στο ΥΔ δεν έχουν καθοριστεί ευαίσθητες περιοχές και δεν προτείνονται νέες στην παρούσα αναθεώρηση.

---

⁴ Τροποποιήθηκε από την Οδηγία 98/15/ΕΚ «για τροποποίηση της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ όσον αφορά ορισμένες απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται στο παράρτημα Ι αυτής»

8. Περιοχές προστασίας οικοτόπων ή ειδών

8.1 Εισαγωγή

Στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών περιλαμβάνονται και οι περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή/ και ειδών, όταν **η προστασία και η βελτίωση της κατάστασης του νερού είναι σημαντικός παράγοντας για την προστασία τους**. Στις περιοχές αυτές περιλαμβάνονται και οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που έχουν σχεδιαστεί βάσει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ⁵ (Οδηγία των Οικοτόπων) και της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ⁶ (Οδηγία των Πτηνών).

Στο Καθοδηγητικό Έγγραφο Νο 12 (Horizontal Guidance on the Role of Wetlands in the Water Framework Directive) αναφέρεται ότι στο ΜΠΠ περιλαμβάνονται οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 για τις οποίες η διατήρηση ή βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντικός παράγοντας για την προστασία τους. Ως εκ τούτου, ένα σημαντικό σκέλος της ανάπτυξης του ΜΠΠ αποτελεί ο εντοπισμός εκείνων των οικοτόπων και ειδών του Δικτύου Natura 2000, που είναι επιλέξιμα σύμφωνα με τα κριτήρια της Οδηγίας. Στο Καθοδηγητικό Έγγραφο 12 παρουσιάζονται ορισμένα καταρχήν κριτήρια που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στη διαδικασία επιλογής.

Στο Μητρώο του εγκεκριμένου ΣΔΛΑΠ εντάχθηκαν στο ΜΠΠ το σύνολο των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, που απαντώνται στο ΥΔ, ανεξάρτητα από την παρουσία οικοτόπων ή ειδών που εξαρτώνται άμεσα από το νερό. Επίσης, στο ΜΠΠ εντάχθηκε και το σύνολο των μικρών νησιωτικών υγροτόπων που απαντώνται στο ΥΔ και που περιλαμβάνονται στο ΠΔ με τίτλο: «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν» (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012).

Σημειώνεται ότι κάθε περιοχή του δικτύου Natura 2000 που εντάσσεται στο ΜΠΠ θα πρέπει να συνδέεται με κάποιο ΥΣ ενώ παράλληλα θα πρέπει παρουσιάζονται τυχόν συγκεκριμένοι στόχοι για την προστασία των οικοτόπων και των ειδών που εξαρτώνται από το νερό προκειμένου αυτοί να επιτύχουν την ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης. Η «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών δεν αξιολογείται σε επίπεδο τόπου αλλά σε εθνικό επίπεδο ανά βιογεωγραφική περιοχή, λαμβανομένης υπόψη της συνολικής κατάστασης. Οι υδατοεξαρτώμενοι οικοτόποι και τα αντίστοιχα είδη ενδέχεται να απαιτούν αυστηρότερη προστασία από εκείνη που προβλέπει ο στόχος για καλή κατάσταση της Οδηγίας, δηλ. πιο αυστηρά πρότυπα για ορισμένες φυσικοχημικές παραμέτρους, υψηλή κατάσταση για συγκεκριμένες υδρομορφολογικές

⁵ Τροποποιήθηκε από την Οδηγία **97/62/ΕΚ** “για την τεχνική και επιστημονική αναπροσαρμογή της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας” και από την Οδηγία **2006/105/ΕΚ** “για την προσαρμογή των οδηγιών 73/239/ΕΟΚ, 74/557/ΕΟΚ και 2002/83/ΕΚ στον τομέα του περιβάλλοντος, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας”

⁶ Καταργήθηκε από την Οδηγία **2009/147/ΕΚ** περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών

παραμέτρους ή συγκεκριμένες ποσότητες υδάτων. Στο πλαίσιο της υποβολής στοιχείων της *Οδηγίας*, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναφέρουν κατά πόσον οι συγκεκριμένες και πρόσθετες ανάγκες των υδατοεξαρτώμενων οικοτόπων και ειδών έχουν αξιολογηθεί και τεθεί ως στόχοι στο πλαίσιο της *Οδηγίας* άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ. Η κατάσταση της προστατευόμενης περιοχής στη συνέχεια αξιολογείται σε σύγκριση με τους εν λόγω πρόσθετους ειδικούς στόχους στον τομέα των υδάτων και το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής υποβάλλεται στην Επιτροπή. Σημειώνεται ότι ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου πληρούνται οι σχετικοί στόχοι της *Οδηγίας*, αλλά οι οικότοποι και τα είδη εξακολουθούν να μην βρίσκονται σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, λόγω άλλων απαιτήσεων που δεν εξαρτώνται από το νερό.

8.2 Το Δίκτυο Natura 2000

8.2.1 Γενικά

Το Δίκτυο Natura 2000 ιδρύθηκε με σκοπό τη διατήρηση και προστασία ορισμένων φυσικών οικοτόπων, αυτοφυών ειδών χλωρίδας και άγριων ειδών πανίδας. Εκτείνεται σε όλα τα Κράτη Μέλη και αποτελείται από δύο τύπους περιοχών

- τους **Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ, ή Sites of Community Interest, SCI)**, στους οποίους απαντούν τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι ή/ και είδη φυτών και ζώων του Παραρτήματος ΙΙ της **Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ** για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- τις **Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ, ή Special Protection Areas, SPA)**, για την Οрниθοπανίδα, όπως ορίζονται στην **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.

Όσον αφορά στους **ΤΚΣ**, κάθε Κράτος μέλος **προτείνει** έναν κατάλογο τόπων όπου απαντώνται φυσικοί οικοτόποι και άγρια ζωικά και φυτικά είδη. Βάσει των εθνικών καταλόγων και σε συμφωνία με καθένα από τα Κράτη Μέλη, η Επιτροπή εκδίδει κατάλογο **Τόπων Κοινοτικής Σημασίας** για καθμία από τις επτά βιογεωγραφικές περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αλπική, ατλαντική, αρκτική, ηπειρωτική, μακρονησιακή, μεσογειακή και παννονιακή). Σήμερα σε ισχύ βρίσκεται ο **4^{ος} ενημερωμένος σχετικός κατάλογος** που δημοσιεύτηκε με την **2011/85/ΕΕ Απόφαση** της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2011 “σχετικά με την έγκριση του τέταρτου ενημερωμένου καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή κατ’ εφαρμογή της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου”.

Όταν καθοριστεί ένας ΤΚΣ, το οικείο Κράτος Μέλος ορίζει τον εν λόγω τόπο ως **Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ)** το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία, καθορίζοντας τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος Ι ή ενός είδους του παραρτήματος ΙΙ και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τους εν λόγω τόπους.

Με βάση και τους ορισμούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ **Ειδική Ζώνη Διατήρησης** είναι ο Τόπος Κοινοτικής Σημασίας ορισμένος από τα Κράτη Μέλη μέσω κανονιστικής, διοικητικής ή/και συμβατικής πράξης, στον οποίο **εφαρμόζονται τα μέτρα διατήρησης** που απαιτούνται για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων ή/και των πληθυσμών των ειδών για τα οποία ορίστηκε ο τόπος.

Οι **ΖΕΠ**, μετά τον χαρακτηρισμό τους από τα Κράτη Μέλη, εντάσσονται αυτόματα στο Δίκτυο Natura 2000, και η διαχείρισή τους ακολουθεί τις διατάξεις του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (όπως ισχύει) και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΚ.

Η εθνική νομοθεσία εναρμονίστηκε με τις Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 79/409/ΕΟΚ (καθώς και με τις τροποποιήσεις αυτών) με τα ακόλουθα νομοθετήματα:

- ΚΥΑ 414985/1985 (ΦΕΚ 757/Β/1985) "Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας"
- ΚΥΑ 366599/1996 (ΦΕΚ 1188/Β/1996) "Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/224/ΕΟΚ της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών"
- ΚΥΑ 294283/1998 (ΦΕΚ 68/Β/1998) "Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 94/24/ΕΚ του Συμβουλίου και 91/244/ΕΟΚ 97/49/ΕΚ της Επιτροπής"
- ΚΥΑ 33318/3028/1998 (ΦΕΚ 1289/Β/1998) "Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας"
- ΚΥΑ 87578/703/07 (ΦΕΚ 581/Β/2007) "Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 414985/29.11.1985 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 757 Β / 1985) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει"
- ΚΥΑ 14849/853/Ε 103 (ΦΕΚ 645/Β/2008) "Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης."
- ΚΥΑ 37338/1807/Ε.103 (ΦΕΚ 1495/Β/2010) "Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ."
- Ν. 3937 (ΦΕΚ 60/Α/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις»

Σύμφωνα με το Νόμο 3937/2011 (άρθρο 5 παρ. 4.2) οι περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας που έχουν ταξινομηθεί ως ΖΕΠ βάσει του άρθρου 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και περιλαμβάνονται στα παραρτήματα Β' και Γ' του άρθρου 14 της ΚΥΑ 37338/1807/Ε.103/1.9.2010 αποτελούν μέρος του Δικτύου Natura 2000. Με ΚΥΑ ο κατάλογος αυτός μπορεί να συμπληρώνεται με νέες ΖΕΠ, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 της ΚΥΑ 37338/1807/Ε.103/1.9.2010 (ΦΕΚ /1495/Β/2010).

Σύμφωνα με το Νόμο 3937/2011 (άρθρο 5 παρ. 4.1) οι περιοχές που περιέχονται στον κατάλογο των **ΤΚΣ**, ο οποίος περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 1 της απόφασης 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής⁷ χαρακτηρίζονται ως **ΕΖΔ**.

Ειδικότερα, στο ΥΔ σύμφωνα με το Νόμο 3937/2011 το Δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνει 53 περιοχές, εκ των οποίων:

- 27 είναι χαρακτηρισμένες ως ΕΖΔ
- 25 είναι χαρακτηρισμένες ως ΖΕΠ

---

⁷ Πρόκειται για τον αρχικό κατάλογο τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή

- 1 είναι χαρακτηρισμένη ως ΖΕΠ και ΕΖΔ

Πίνακας 8.1 Περιοχές του δικτύου Natura 2000 στο ΥΔ Κρήτης

α/α	Κωδικός	Ονομασία Περιοχής	Τύπος Προστασίας	Έκταση (ha)
1	GR4310002	Γιούχτας: Φαράγγι Αγίας Ειρήνης	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	716
2	GR4310003	Νήσος Δία	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Ειδική Ζώνη Διατήρησης	1.188
3	GR4310010	Όρος Γιούχτας	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	412
4	GR4310012	Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	685
5	GR4330004	Πρασσανό Φαράγγι - Πατσός - Σφακορύακο Ρέμα - Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος - Περιβόλια	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	13.121
6	GR4330008	Πρασσανό Φαράγγι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	1.121
7	GR4340001	Ήμερη & Άγρια Γραμβούσα - Τιγάνι & Φαλάσαρνα - Ποντικονήσι, Όρμος Λιβάδι - Βίγλια	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	5.781
8	GR4340002	Νήσος Ελαφώνησος και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	272
9	GR4340003	Χερσόνησος Ροδοπού - Παραλία Μάλεμε	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	8.797
10	GR4340004	Έλος - Τοπόλια - Σάσαλος - Άγιος Δίκαιος	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	7.352
11	GR4340006	Λίμνη Αγίας - Πλατανιάς - Ρέμα και Εκβολή Κερίτη - Κουιάδα Φάσα	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	1.212
12	GR4340007	Φαράγγι Θερίσου	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	498
13	GR4340010	Δράπανο (Βορειοανατολικές Ακτές) - Παραλία Γεωργιούπολης - Λίμνη Κουρνά	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	4.511
14	GR4340011	Φρέ - Τζιτζιφές - Νίπος	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	1.218
15	GR4340015	Παραλία από Χρυσοκαλίτισσα μέχρι Ακρωτήριο Κριός	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	2.203
16	GR4340017	Χερσόνησος Γραμβούσας και Νησίδες Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα, Ποντικονήσι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	2.840
17	GR4340018	Νησίδα Άγιοι Θεόδωροι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	82
18	GR4340020	Λίμνη Αγίας (Χανιά)	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	67
19	GR4340021	Χερσόνησος Ροδοπού	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	2.920
20	GR4340022	Λίμνη Κουρνά και Εκβολή Αλμυρού	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	200
21	GR4310004	Δυτικά Αστερούσια (Από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	2.651
22	GR4310005	Αστερούσια (Κόφινας)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	16.174
23	GR4310009	Κρουσώνας – Βρωμονερό Ίδης	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	7.877
24	GR4310013	Αστερούσια Όρη (Κόφινας)	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	28.648
25	GR4330002	Όρος Κέδρος	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	4.700
26	GR4330003	Κουρταλιώτικο Φαράγγι - Μονή Πρέβελη - Ευρύτερη Περιοχή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	3.643
27	GR4330005	Όρος Ίδη (Βορίζια, Γεράνοι, Καλή Μαδάρα)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	39.913
28	GR4330006	Σωρός-Αγκάθι-Κέδρος	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	8.129
29	GR4330007	Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πρέβελη	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	7.595

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Τύπος Προστασίας	Έκταση (ha)
30	GR4330009	Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα)	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	10.632
31	GR4340005	Όρμος Σούγιας - Βάρδια - Φαράγγι Λισσού –Ανυδρους και Παράκτια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	3.040
32	GR4340008	Λευκά Όρη και Παράκτια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	53.364
33	GR4340012	Ασφένδου - Καλλικράτης και Παράκτια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	14.023
34	GR4340013	Νήσοι Γαύδος και Γαυδοπούλα	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	6.291
35	GR4340014	Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς – Φαράγγι Τρυπητής – Ψιλάφι - Κουστογέρακο	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	13.980
36	GR4340016	Μετερίζια Άγιος Δίκαιος-Τσουνάρα-Βιτσιλία Λευκών Ορέων	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	6.875
37	GR4340019	Φαράγγι Καλλικράτης – Αργουλιανό Φαράγγι – Οροπέδιο Μανικά	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	4.233
38	GR4340023	Νοτιοδυτική Γαύδος και Γαυδοπούλα	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	1.564
39	GR4310006	Δίκη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη - Ομαλός)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	3.940
40	GR4310011	Κορυφή Κούπα – Δυτική Κρήτη	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	1.993
41	GR4320002	Δίκη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκανος, Χαλασμένη Κορυφή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	34.007
42	GR4320003	Νήσος Χρυσή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	547
43	GR4320004	Μονή Καψά (Φαράγγι Καψά και Γύρω Περιοχή)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	974
44	GR4320005	Όρος Θρύπτης & Γύρω Περιοχή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	8.529
45	GR4320006	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαυροβούνι - Βαϊ - Άκρα Πλακός) και Θαλάσσια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	13.073
46	GR4320008	Νήσος Κουφονήσι και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	805
47	GR4320009	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	3.760
48	GR4320010	Λάζαρος Κορυφή – Μαδάρα Δίκτης	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	13.158
49	GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	532
50	GR4320013	Φαράγγι Σεληνάρι-Βραχάσι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	2.314
51	GR4320014	Νοτιοδυτική Θρύπη (Κουφωτό)	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	1.617
52	GR4320016	Όρη Ζάκρου	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	3.914
53	GR4320017	Νήσος Κουφονήσι, Γύρω Νησίδες και Νησίδες Καβάλλοι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	480

Σε σχέση με τις ανωτέρω περιοχές, η περιοχή Λευκά Όρη και Παράκτια Ζώνη (GR4340008) καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα του **Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς**. Ο Εθνικός Δρυμός Λευκών Ορέων ή Σαμαριάς υπάγεται στην αρμοδιότητα του **Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς**

Εικόνα 8.1. Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στο ΥΔ 13

8.2.2 Τύποι οικοτόπων

Με βάση τα αποτελέσματα των Μελετών 2 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης **τύπων οικοτόπων** κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» και 8 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης **θαλάσσιων ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος** στην Ελλάδα» του Προγράμματος «**Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων της Ελλάδας**» του ΥΠΕΝ (εφεξής Πρόγραμμα Εποπτείας) και την 3^η Εθνική έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στο ΥΔ13 απαντούν 47 φυσικοί τύποι οικοτόπων (βλ. **Πίνακα 7.2**). Σημειώνεται ότι εντός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 απαντούν και άλλοι τύποι οικοτόπων, οι οποίοι όμως αφορούν σε ελληνικούς τύπους οικοτόπων που δεν περιλαμβάνονταν στο πλαίσιο των μελετών εποπτείας.

Οι **οικότοποι** που εξαρτώνται από το νερό μπορούν να διακριθούν σε 4 γενικές κατηγορίες:

1. Οικότοποι που αποτελούνται από επιφανειακά ύδατα ή εντοπίζονται εξ ολοκλήρου εντός επιφανειακών υδάτων. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται το σύνολο των οικοτόπων γλυκών υδάτων, είτε πρόκειται για στάσιμα ύδατα (ολιγοτροφικά ύδατα, μεσογειακά εποχιακά τέλματα κ.ά.), είτε για ρέοντα ύδατα (ποταμοί με μόνιμη ή περιοδική ροή κ.ά.).
2. Θαλάσσιοι και παράκτιοι οικότοποι. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα θαλάσσια ύδατα και οι περιοχές στις οποίες εκδηλώνεται παλίρροια (αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλασσινό νερό μικρού βάθους, λιβάδια Αγγειοσπέρμων, λιμνοθάλασσες κ.ά.), καθώς και οι παράκτιες και ενδοχωρικές θίνες.
3. Οικότοποι που εξαρτώνται από το συχνό πλημμυρισμό από επιφανειακά ύδατα, ή από το επίπεδο των υπόγειων υδάτων (τυρφώνες, έλη, βάλτοι).
4. Οικότοποι που εξαρτώνται από τη στάθμη των ποταμών και λοιπών επιφανειακών υδάτων (παραποτάμια δάση, δάση στοές κ.ά.).

Από το σύνολο των φυσικών τύπων οικοτόπων που απαντώνται σε κάθε ΕΖΔ του ΥΔ προσδιορίστηκαν οι οικότοποι που περιλαμβάνονται σε μία από τις ανωτέρω αναφερόμενες κατηγορίες. Ως οικότοποι που εξαρτώνται άμεσα από το νερό προσδιορίστηκαν:

- ✓ Το σύνολο των οικοτόπων που ανήκουν στην ομάδα 1 «Παράκτιοι και αλοφυτικοί οικότοποι».
- ✓ Το σύνολο των οικοτόπων που ανήκουν στην ομάδα 2 «Παράκτιες και ενδοχωρικές θίνες».
- ✓ Το σύνολο των οικοτόπων που ανήκουν στην ομάδα 3 «Οικότοποι γλυκών υδάτων».
- ✓ Το σύνολο των οικοτόπων που ανήκουν στην ομάδα 7 «Υψηλοί τυρφώνες, χαμηλοί τυρφώνες και βάλτοι», συμπεριλαμβανομένου και του ελληνικού τύπου οικοτόπου 72Α0 «Καλαμώνες»
- ✓ Ο τύπος οικοτόπου 6420 της ομάδας 6 «Φυσικές και ημιφυσικές χλωώδεις διαπλάσεις» και ειδικότερα της υπο-ομάδας 64 «Ημιφυσικοί υγροί λειμώνες με υψηλή χλόη». Σύμφωνα και με τον Τεχνικό Οδηγό Αναγνώρισης, Περιγραφής και Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Ντάφης και συν. 2001) ο εν λόγω

τύπος οικοτόπου είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος στις μεταβολές της υδρολογικής ισορροπίας.

- ✓ Ο τύπος οικοτόπου 8330 της ομάδας 8 «Βραχώδεις οικοτόποι και σπήλαια» που αφορά σε θαλάσσια σπήλαια.
- ✓ Οι τύποι οικοτόπων 91E0, 91F0, 92A0, 92C0, 92D0 της ομάδας 9 «Δάση», η κατάσταση διατήρησης των οποίων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα αποθέματα νερού, τον υδροφόρο ορίζοντα και το υδατικό δυναμικό (Δημόπουλος και συν. 2005). Στο ΥΔ Κρήτης, με βάση τα αποτελέσματα της Μελέτης 2: «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης τύπων οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα του Προγράμματος Εποπτείας από τους εν λόγω τύπους οικοτόπων εντός των ΕΖΔ εντοπίζονται οι 92C0 και 92D0. Επιπλέον, προστέθηκε ο τύπος οικοτόπου 9370 «Φοινικοδάση του *Phoenix*», οικοτόπος προτεραιότητας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς σύμφωνα με το έντυπο της 3^{ης} εθνικής έκθεσης οι ανθρωπογενείς μεταβολές στις υδραυλικές συνθήκες αποτελούν σημαντική πίεση και απειλή για τον οικοτόπο.

Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, 29 από τους 47 φυσικούς τύπους οικοτόπων του ΥΔ σχετίζονται άμεσα με το νερό, όπως παρουσιάζεται και στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 8.2 Φυσικοί τύποι οικοτόπων ΥΔ13

Κωδικός	Ονομασία	Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Συσχέτιση με ΥΣ
1110	Αμμοσύρτες που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους	I	+
1120	Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με <i>Posidonia</i> (<i>Posidonion oceanicae</i>)	I*	+
1130	Εκβολές ποταμών	I	+
1150	Λιμνοθάλασσες	I*	+
1160	Αβαθείς κολπίσκοι και κόλποι	I	+
1170	Ύφαλοι	I	+
1210	Μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και αμψύτιδας	I	+
1240	Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium</i> spp.	I	+
1310	Μονοετής βλάστηση με <i>Salicornia</i> και άλλα είδη λασπωδών και αμμωδών ζωνών	I	+
1410	Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>)	I	+
1420	Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες	I	+
1430	Αλο-νιτρόφιλες λόχμες (<i>Pegano-Salsolatea</i>)	I	+
2110	Υποτυώδεις κινούμενες θίνες	I	+
2120	Κινούμενες θίνες της ακτογραμμής με <i>Ammophila arenaria</i> (λευκές θίνες)	I	+
2220	Θίνες με <i>Euphorbia terracina</i>	I	+
2230	Θίνες με λειμώνες με <i>Malcolmietalia</i>	I	+
2250	Λόχμες των παραλίων με άρκευθους (<i>Juniperus</i> spp.)	I*	+
2260	Θίνες με βλάστηση σκληρόφυλλων θάμνων <i>Cisto-Lavenduletalia</i>	I	+
3170	Μεσογειακά εποχικά τέλματα	I*	+
3250	Ποταμοί της Μεσογείου με μόνιμη ροή, με <i>Glaucium flavum</i>	I	+

Κωδικός	Όνομασία	Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Συσχέτιση με ΥΣ
3280	Ποταμοί της Μεσογείου με μόνιμη ροή του Paspalo-Agrostidion και πυκνή βλάστηση με μορφή παραπετάσματος από <i>Salix & Populus alba</i> στις όχθες τους	I	+
3290	Ποταμοί της Μεσογείου με περιοδική ροή από Paspalo-Agrostidion	I	+
4090	Ενδημικά ορεινά μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους	I	
5210	Δενδροειδή matorrals με <i>Juniperus</i> spp.	I	
5230	Δενδροειδή matorrals με <i>Laurus nobilis</i>	I*	
5310	Συστάδες από <i>Laurus nobilis</i>	I	
5330	Θερμομεσογειακές και προερημικές λόχμες	I	
5420	Φρύγανα με <i>Sarcopoterium spinosum</i>	I	
5430	Ενδημικά φρύγανα από Euphorbio-Verbascion	I	
6220	Ψευδοστέπα με αγροστώδη και μονοετή φυτά από Thero-Brachypodietea	I*	+
6420	Υγροί μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες από Molinio Holoschoenion	I	
7210	Ασβεστούχοι βάλτοι με <i>Cladium mariscus</i> και είδη του <i>Caricion davallianae</i>	I*	+
72A0	Καλαμιώνες		+
8130	Λιθώνες της Δυτικής Μεσογείου και θερμόφιλοι	I	
8140	Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου	I	
8210	Ασβεστολιθικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση	I	
8330	Θαλάσσια σπήλαια εξ ολοκλήρου ή κατά το ήμισυ κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας	I	+
9260	Δάση με <i>Castanea sativa</i>	I	
9290	Δάση με <i>Cupressus</i> (Acero-Cupression)	I	
92C0	Δάση ανατολικής πλατάνου (<i>Platanion orientalis</i>)	I	+
92D0	Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες (Nerio-Tamaricetea και Securinegion tinctoriae)	I	+
9310	Δάση δρυός του Αιγαίου με <i>Quercus brachyphylla</i>	I	
9320	Δάση ελιάς και χαρουπιάς	I	
9340	Δάση με <i>Quercus ilex</i> και <i>Quercus rotundifolia</i>	I	
9370	Φοινικοδάση του <i>Phoenix</i>	I*	+
934A	Ελληνικά δάση πρίνου		
9540	Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου	I	

Υπόμνημα Πίνακα

Στη στήλη **Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ** σημειώνονται οι τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Με * σημειώνονται οι οικοτόποι προτεραιότητας.

Οι ονομασίες των τύπων οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δίνονται με βάση την ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 14849/853/Ε103 (ΦΕΚ 645/11.04.08), ενώ για τους υπόλοιπους σημαντικούς οικοτόπους που, όμως, δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία, ακολουθείται η ονομασία που δίνεται στον «Τεχνικό Οδηγό Αναγνώρισης, Περιγραφής και Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας» (Ντάφης και συν. 2001).

Στη στήλη Συσχέτιση με ΥΣ σημειώνονται με + οι τύποι οικοτόπων που εξαρτώνται από το νερό.

8.2.3 Είδη χλωρίδας

Η χλωρίδα της Κρήτης παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον, με παρουσία πλήθους σπάνιων, απειλούμενων και προστατευόμενων φυτικών taxa. Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχει όσον αφορά τα ενδημικά είδη αποτελώντας, μαζί με την Πελοπόννησο, τις δύο περιοχές με το μεγαλύτερο αριθμό ενδημικών φυτικών taxa (Γεωργίου και Δεληπέτρου 2000, Georghiou and Delipetrou 2010, Dimopoulos et al. 2013, 2016). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η χλωρίδα της Κρήτης και από φυτογεωγραφική άποψη. Η Περιφέρεια Κρήτης υπάγεται στη φυτογεωγραφική περιοχή Κρήτης-Καρπάθου (Kriti, Karpathos), κατά Strid and Tan (1997). Στη φυτογεωγραφική περιοχή Κρήτης-Καρπάθου έχουν καταγραφεί συνολικά 2.079 φυτικά taxa, τα οποία κατανέμονται σε 146 Οικογένειες και 703 γένη. Από αυτά, 392 αφορούν σε ενδημικά taxa (Dimopoulos et al. 2016).

Με βάση τα αποτελέσματα της Μελέτης 3 «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών χλωρίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» του Προγράμματος Εποπτείας στις ΕΖΔ του ΥΔ13 απαντούν 13 είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Εξ αυτών και σύμφωνα με την περιγραφή του ενδιαιτήματος των ειδών (Γεωργίου και συν. 2014) τουλάχιστον 5 είδη εξαρτώνται από την ποιότητα ή/ και την ποσότητα των επιφανειακών, παράκτιων ή/ και υπόγειων υδάτων (βλ. Πίνακα 7.3).

Πίνακας 8.3 Είδη χλωρίδας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ΥΔ13

Είδος	Αριθμός ΕΖΔ εμφάνισης	Συσχέτιση με ΥΣ
<i>Androcymbium rechingeri</i>	3	+
<i>Anthemis glaberrima</i>	1	
<i>Bupleurum kakiskalae</i>	1	
<i>Cephalanthera cucullata</i>	3	
<i>Convolvulus argyrothamnos</i>	1	
<i>Crepis pusilla</i>	8	+
<i>Hypericum aciferum</i>	1	+
<i>Nepeta sphaciotica</i>	1	
<i>Origanum dictamnus</i>	14	
<i>Phoenix theophrasti</i>	7	+
<i>Silene holzmanii</i>	1	
<i>Woodwardia radicans</i>	1	+
<i>Zelkova abelicea</i>	6	

Υπόμνημα Πίνακα

Στη στήλη Συσχέτιση με ΥΣ σημειώνονται με + τα είδη που εξαρτώνται από το νερό.

8.2.4 Είδη πανίδας

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το ΥΔ και όσον αφορά τα είδη πανίδας, με παρουσία απειλούμενων, προστατευόμενων και ενδημικών ειδών και υποειδών. Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται συνοπτικά τα στοιχεία για τις επιμέρους ομάδες πανίδας. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του παρόντος, ως άμεσα εξαρτώμενα από την παρουσία και την ποιότητα του νερού προσδιορίστηκαν:

- Τα υδρόβια είδη που ζουν στην επιφάνεια του νερού, όπως για παράδειγμα το Ρινοδέλφιο (*Tursiops truncatus*), η μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), η καρέτα (*Caretta caretta*) κ.ά.
- Είδη των οποίων, τουλάχιστον ένα στάδιο του κύκλου ζωής τους (αναπαραγωγή, επώαση αυγών, ανάπτυξη νεαρών, διατροφή, φωλεοποίηση) εξαρτάται από την ύπαρξη επιφανειακών υδάτων. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το σύνολο των αμφιβίων, καθώς και διάφορα είδη ασπονδύλων.
- Είδη που εξαρτώνται από την ύπαρξη και τη διατήρηση των εξαρτώμενων από το νερό ενδιαιτημάτων.

Θηλαστικά

Από τα σημαντικά είδη χερσαίων θηλαστικών της Κρήτης, τα οποία με βάση τα αποτελέσματα της Μελέτης 7: «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών θηλαστικών κοινωτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» του Προγράμματος Εποπτείας αφορούν κυρίως σε Χειρόπτερα, κανένα δεν εξαρτάται άμεσα από την παρουσία, την ποιότητα και την ποσότητα του νερού. Ωστόσο, στο παράκτιο τμήμα του ΥΔ απαντούν απειλούμενα και προστατευόμενα θαλάσσια είδη θηλαστικών, μεταξύ των οποίων και η Μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), είδος προτεραιότητας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (βλ. Πίνακα 7.4).

Πίνακας 8.4 Θαλάσσια είδη θηλαστικών ΥΔ13

Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ	ΠΔ	ΔΣ	ΚΟΚ ΒΙΒ
<i>Grampus griseus</i>	Σταχτοδέλφιο	IV		*	VU
<i>Monachus monachus</i>	Μεσογειακή φώκια	II*/IV	*	*	CR
<i>Physeter macrocephalus</i>	Φουσητήρας	IV		*	EN
<i>Stenella coeruleoalba</i>	Ζωνοδέλφιο	IV		*	VU
<i>Tursiops truncatus</i>	Ρινοδέλφιο	II/IV	*	*	VU
<i>Ziphius cavirostris</i>	Ζιφιός	IV		*	DD

Υπόμνημα πίνακα

Οι ονομασίες των ειδών παρουσιάζονται με βάση την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, ενώ για τα είδη που δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία, η ονομασία παρουσιάζεται με βάση το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (Λεγάκις & Μαραγκού 2009).

Στη στήλη **Οδηγία 92/43/ΕΟΚ** σημειώνονται τα είδη που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα Παραρτήματα της Οδηγίας.

Παράρτημα II: Περιλαμβάνει είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η διατήρηση επιβάλλει τον καθορισμό Ειδικών Ζωνών Διατήρησης. Με * σημειώνονται τα είδη προτεραιότητας του Παραρτήματος II.

Παράρτημα V: Περιλαμβάνει είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαιτούν αυστηρή προστασία.

Παράρτημα IV: Είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η σύλληψη στη φύση και η εκμετάλλευση υπόκεινται, ενδεχομένως, σε διαχειριστικά μέτρα.

Στη στήλη **ΠΔ** σημειώνονται με * τα είδη που προστατεύονται βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφύσης χλωρίδος και της άγριας πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ' αυτών».

Στη στήλη **ΔΣ** σημειώνονται με * τα είδη που προστατεύονται βάσει Διεθνών Συμβάσεων (Βέρνης, Βόννης, CITES).

Στη στήλη **ΚΟΚ ΒΙΒ** σημειώνεται η Κατάσταση Διατήρησης με βάση το **Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας** (Λεγάκις και Μαραγκού 2009) όπου:

CR: Κρισίμως Κινδυνεύον

EN: Κινδυνεύον

VU: Τρωτό

NT: Σχεδόν απειλούμενο

LC: Μειωμένου ενδιαφέροντος

DD: Ανεπαρκώς γνωστό

NE: Μη αξιολογηθέν

Ερπετοπανίδα

Με βάση τα αποτελέσματα των Μελετών 5 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών αμφιβίων- ερπετών κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» και 8 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης θαλάσσιων ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» του Προγράμματος Εποπτείας στο ΥΔ13 απαντούν 16 σημαντικά είδη ερπετών και αμφιβίων. Από αυτά και σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρθηκαν ως προς τον προσδιορισμό των εξαρτώμενων από το νερό ειδών, 11 είδη σχετίζονται με τα ΥΣ του ΥΔ.

Πίνακας 8.5 Είδη ερπετών και αμφιβίων ΥΔ13

Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ	ΠΔ	ΔΣ	ΚΟΚ ΒΙΒ	ΕΝΔ	Συσχέτιση με ΥΣ
<i>Bufo viridis</i> (<i>Pseudepidalea viridis</i>)	Πρασινόφρυνος	IV	*	*	LC		+
<i>Hyla arborea kretensis</i>	Δενδροβάτραχος	IV	*	*	LC	x	+
<i>Rana cretensis</i> (<i>Pelophylax cretensis</i>)	Κρητικός βάτραχος			*	EN	x	+
<i>Rana kurtmuelleri</i> (<i>Pelophylax kurtmuelleri</i>)	Βαλκανοβάτραχος	V		*	LC		+
<i>Caretta caretta</i>	Θαλάσσια χελώνα	II*/IV	*	*	EN		+
<i>Chalcides ocellatus</i>	Λιακόφι	IV	*	*	LC		+
<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	Χαμαιλέοντας, Δρεπανούρα (τοπικό)	IV	*	*	EN		+
<i>Chelonia mydas</i>	Πράσινη θαλασσοχελώνα	II*/IV	*	*	EN		+
<i>Cyrtodactylus kotschy</i> (<i>Cyrtopodion kotschy</i>)	Σαμιαμίδι	IV	*	*	LC		
<i>Dermochelys coriacea</i>	Δερματοχελώνα	IV	*	*	CR		+
<i>Elaphe situla</i> (<i>Zamenis situlus</i>)	Σπιτόφιδο	II/IV	*	*	LC		
<i>Lacerta trilineata</i>	Τρανόσαυρα, Τρανογουστέρα	IV	*	*	LC		
<i>Mauremys rivulata</i>	Ποταμοχελώνα	II/IV	*	*	LC		+
<i>Natrix tessellata</i>	Λιμνόφιδο	IV	*	*	LC		+
<i>Podarcis cretensis</i>	Κλοτσιδάκι	IV	*	*	VU		
<i>Telescopus fallax</i>	Αγίοφιδο	IV	*	*	LC		

Υπόμνημα πίνακα

Οι ονομασίες των ειδών παρουσιάζονται με βάση την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, ενώ για τα είδη που δεν περιλαμβάνονται στην Οδηγία, η ονομασία παρουσιάζεται με βάση το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (Λεγάκις & Μαραγκού 2009).
 Στη στήλη **Οδηγία 92/43/ΕΟΚ** σημειώνονται τα είδη που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα Παραρτήματα της Οδηγίας.

Παράρτημα II: Περιλαμβάνει είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η διατήρηση επιβάλλει τον καθορισμό Ειδικών Ζωνών Διατήρησης. Με * σημειώνονται τα είδη προτεραιότητας του Παραρτήματος II.

Παράρτημα IV: Περιλαμβάνει είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαιτούν αυστηρή προστασία.

Παράρτημα V: Είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η σύλληψη στη φύση και η εκμετάλλευση υπόκεινται, ενδεχομένως, σε διαχειριστικά μέτρα.

Στη στήλη **ΠΔ** σημειώνονται με * τα είδη που προστατεύονται βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφύους χλωρίδος και της άγριας πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ' αυτών».

Στη στήλη **ΔΣ** σημειώνονται με * τα είδη που προστατεύονται βάσει Διεθνών Συμβάσεων (Βέρνης, Βόννης, CITES).

Στη στήλη **KOK BIB** σημειώνεται η Κατάσταση Διατήρησης με βάση το **Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας** (Λεγάκις και Μαραγκού 2009) όπου:

CR: Κρισίμως Κινδυνεύον

EN: Κινδυνεύον

VU: Τρωτό

NT: Σχεδόν απειλούμενο

LC: Μειωμένου ενδιαφέροντος

DD: Ανεπαρκώς γνωστό

NE: Μη αξιολογηθέν

Στη στήλη **ΕΝΔ** σημειώνονται με x τα ενδημικά είδη και υποείδη.

Ασπόνδυλα

Το ΥΔ Κρήτης παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον και όσον αφορά την ασπόνδυλη πανίδα, με παρουσία πλήθους ενδημικών και απειλούμενων ειδών. Συγκεκριμένες ομάδες ασπονδύλων, όπως τα Οδοντόγναθα σχετίζονται άμεσα με το γλυκό νερό, με αποτέλεσμα να υφίστανται τις επιπτώσεις της κακής διαχείρισης του νερού, όπως η ρύπανση, η υπεράντληση, η αποστράγγιση, οι αποξηράνσεις κλπ (Λεγάκις 2009). Ωστόσο, με βάση τα αποτελέσματα της Μελέτης 4: «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών ασπονδύλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» του Προγράμματος Εποπτείας δεν πρόέκυψαν νέα δεδομένα για τη χερσαία ασπόνδυλη πανίδα του ΥΔ. Στο θαλάσσιο τμήμα του ΥΔ και σύμφωνα με την 3η Εθνική έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ απαντούν δύο είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, η παρουσία των οποίων σχετίζεται άμεσα με τα παράκτια ΥΣ. Πρόκειται για το Δίθυρο μαλάκιο *Pinna nobilis* που σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας χαρακτηρίζεται ως Τρωτό (VU) και το Εχινόδερμο *Centrostephanus longispinus*.

8.2.5 Είδη Ορνιθοπανίδας

Όπως προαναφέρθηκε 25 περιοχές του ΥΔ έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000 ως ΖΕΠ, ενώ 1 έχει ενταχθεί ως ΕΖΔ/ ΖΕΠ. Ο προσδιορισμός των άμεσα εξαρτώμενων από το νερό ΖΕΠ έγινε με βάση τα είδη χαρακτηρισμού και τα κρίσιμα ενδιαιτήματα που σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα ή/ και την ποσότητα των υδάτων (Δημαλέξης 2009). Με βάση τα κριτήρια αυτά 10 ΖΕΠ του ΥΔ σχετίζονται άμεσα με το νερό.

Πίνακας 8.6 Είδη χαρακτηρισμού ΖΕΠ ΥΔ13

Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Είδη χαρακτηρισμού	Κρίσιμα ενδιαιτήματα των ειδών χαρακτηρισμού	Συσχέτιση με ΥΣ
GR4310003	Νήσος Δία	<i>Falco eleonora</i>	292, 294, 295	+
GR4310009	Κρουσσώνας – Βρωμονερό Ίδης	<i>Aquila chrysaetos, Gyps fulvus, Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	266, 821, 263, 302, 271, 272, 814	
GR4310010	Όρος Γιούχτας	<i>Gyps fulvus</i>	263, 266, 302, 821	
GR4310011	Κορυφή Κούπα – Δυτική Κρήτη	<i>Aquila chrysaetos, Gyps fulvus</i>	263, 266, 302, 821, 272	
GR4310012	Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς	<i>Plegadis falcinellus</i>	251, 269, 287, 296, 815	+
GR4310013	Αστερούσια Όρη (Κόφινας)	<i>Falco biarmicus, Gypaetus barbatus, Sylvia rueppelli</i>	821, 263, 266, 267, 271, 272, 294, 295, 302, 814	
GR4320009	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης	<i>Falco eleonora, Falco naumanni</i>	267, 292, 294, 295, 296, 300, 302	+
GR4320010	Λάζαρος Κορυφή – Μαδάρα Δίκτης	<i>Aquila chrysaetos, Gyps fulvus</i>	263, 266, 302, 821, 272	
GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι	<i>Calonectris diomedea, Falco eleonora, Falco naumanni</i>	292, 294, 267, 295, 296, 300, 302	+
GR4320013	Φαράγγι Σεληνάρι-Βραχάσι	<i>Aquila chrysaetos, Gyps fulvus</i>	263, 266, 302, 821, 272	
GR4320014	Νοτιοδυτική Θρύπη (Κουφωτό)	<i>Gypaetus barbatus</i>	263, 266, 302, 821, 822	
GR4320016	Όρη Ζάκρου	<i>Emberiza caesia, Falco peregrinus</i>	263, 267, 272, 294, 295, 821	
GR4320017	Νήσος Κουφονήσι, Γύρω Νησίδες και Νησίδες Καβάλλοι	<i>Falco eleonora</i>	292, 294, 295	+
GR4330006	Σωρός-Αγκάθι-Κέδρος	<i>Gypaetus barbatus, Gyps fulvus, Hieraetus fasciatus</i>	263, 302, 821, 266, 264, 294, 295, 822	
GR4330007	Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πρέβελη	<i>Gypaetus barbatus</i>	263, 266, 302, 821, 822	
GR4330008	Πρασσανό Φαράγγι	<i>Gyps fulvus</i>	263, 266, 302, 821	
GR4330009	Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα)	<i>Aquila chrysaetos, Gyps fulvus, Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	266, 821, 263, 302, 271, 272, 814	
GR4340014	Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς – Φαράγγι Τρυπητής – Ψιλάφι - Κουστογέρακο	<i>Aquila chrysaetos, Falco peregrinus, Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	821, 263, 266, 272, 267, 271, 294, 295, 302, 814	

Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Είδη χαρακτηρισμού	Κρίσιμα ενδιαιτήματα των ειδών χαρακτηρισμού	Συσχέτιση με ΥΣ
GR4340016	Μετερίζια Άγιος Δίκαιος- Τσουνάρα-Βιτσιλία Λευκών Ορέων	<i>Gypaetus barbatus</i>	263, 266, 302, 821, 822	
GR4340017	Χερσόνησος Γραμβούσας και Νησίδες Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα, Ποντικονήσι	<i>Falco eleonora</i>	292, 294, 295	+
GR4340018	Νησίδα Άγιοι Θεόδωροι	<i>Falco eleonora</i>	292, 294, 295	+
GR4340019	Φαράγγι Καλλικράτης – Αργουλιανό Φαράγγι – Οροπέδιο Μανικά	<i>Sylvia rueppelli</i>	253, 263, 264	
GR4340020	Λίμνη Αγιάς (Χανιά)	<i>Aythya nyroca, Egretta garzetta</i>	287, 815, 251, 269, 286, 289, 296, 298, 304, 817	+
GR4340021	Χερσόνησος Ροδοπού	<i>Falco biarmicus</i>	263, 267, 272, 294, 295, 821	
GR4340022	Λίμνη Κουρνά και Εκβολή Αλμυρού	<i>Aythya nyroca, Egretta garzetta</i>	287, 815, 251, 269, 286, 289, 298, 304, 817	+
GR4340023	Νοτιοδυτική Γαύδος και Γαυδοπούλα	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	294, 295, 819	+

Υπόμνημα Πίνακα

251	Αλλουβιακά και υδροχαρή δάση	294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση	295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί	296	Καλλιεργούμενη γη
264	Θαμνώνες	298	Δασικές φυτείες
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια	300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια	302	Χέρσα εδάφη
269	Υγρά λιβάδια	304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
271	Μεσόφιλα λιβάδια	814	Σπήλαια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια	815	Λιμνοθάλασσες
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά	817	Αλμυρά έλη
287	Στάσιμα γλυκά νερά	819	Χαλικώδεις και πετρώδεις ακτές
289	Παρυδάτια βλάστηση	821	Εσωτερικοί κρημνοί
292	Ανοικτή Θάλασσα	822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

8.2.6 Περιοχές που εντάσσονται στο ΜΠΠ

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε από τις 53 περιοχές του Δικτύου Natura 2000 **εντάσσονται τελικά στο ΜΠΠ 36 περιοχές** (βλ. ακόλουθο πίνακα)

Από τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που έχουν χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ, 1 δεν πληροί τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν ως προς την παρουσία οικοτόπων και ειδών που εξαρτώνται από το νερό. Πρόκειται για την περιοχή **Φρέ - Τζιτζιφές – Νίπος (GR4340011)**. Η ΕΖΔ βρίσκεται κοντά στην πόλη των Χανίων (N-NA) και περιλαμβάνει τα χωριά Τζιτζιφέ και Φρε. Χαρακτηρίζεται από βραχώδεις εκτάσεις και απότομες πλαγιές, οι οποίοι καλύπτονται από μεταβατικές δασώδεις- θαμνώδεις εκτάσεις δάφνης (*Laurus nobilis*), δάση κυπαρισσιού (*Cupressus sempervirens*), φρύγανα με κυρίαρχα είδη την αφάνα (*Sarcopoterium spinosum*) και το θυμάρι (*Thymbra capitata*), θαμνώνες μακκίας βλάστησης και πρινώνες (θαμνώνες με *Quercus coccifera*). Στα χαμηλότερα υψόμετρα κυριαρχούν οι καλλιέργειες και κυρίως οι ελαιώνες. Η οικολογική σημασία της περιοχής έγκειται κυρίως στην παρουσία εκτεταμένων θαμνώνων με δάφνη, τα οποία έχουν μορφή δάσους αποτελούν οικοτόπο προτεραιότητας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (τύπος οικοτόπου 5230), αλλά και στην παρουσία ενδημικών ειδών όπως τα *Origanum dictamnus*, *Petromarula pinnata* και *Scutellaria sieberi*. Με βάση το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων (ΤΕΔ) της περιοχής του Natura και τα αποτελέσματα των επιμέρους Μελετών του Προγράμματος Εποπτείας δεν αναφέρεται η παρουσία κάποιου σημαντικού είδους ή τύπου οικοτόπου που εξαρτάται από το νερό.

Σημειώνεται ότι για τις περιοχές:

- Γιούχτας: Φαράγγι Αγίας Ειρήνης, GR4310002
- Δυτικά Αστερούσια (Από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο), GR4310004
- Δίκτη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη - Ομαλός), GR4310006
- Όρος Θρύπτης & Γύρω Περιοχή, GR4320005
- Όρος Κέδρος, GR4330002
- Φαράγγι Θερίσου, GR4340007

εντοπίστηκαν είδη ή οικοτόποι που εξαρτώνται από το νερό, ωστόσο αυτές δε σχετίζονται με καθορισμένα επιφανειακά ΥΣ. Οι περιοχές αυτές συσχετίστηκαν με ΥΥΣ τα οποία τροφοδοτούν πηγές και σχετίζονται με άλλα μικρότερα υδατορέμα συμβάλλοντας στη διατήρηση των ειδών ή των οικοτόπων.

Ειδικά για το Όρος Κέδρος λήφθηκαν περαιτέρω στοιχεία από το Σχέδιο Διαχείρισης Περιοχής Κέδρου, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE B4-3200/98/444, «Προστασία του Γυπαετού στην Ελλάδα» (Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, 2001).

Όσον αφορά στις ΖΕΠ, από τις 26 περιοχές 16 δεν σχετίζονται με είδη χαρακτηρισμού ή εξαρτώμενα από το νερό κρίσιμα ενδιαιτήματα. Πρόκειται για τις περιοχές:

- Κρουσσώνας – Βρωμονερό Ίδης, GR4310009
- Όρος Γιούχτας, GR4310010

- Κορυφή Κούπα – Δυτική Κρήτη, GR4310011
- Αστερούσια Όρη (Κόφινας), GR4310013
- Λάζαρος Κορυφή – Μαδάρα Δίκτης, GR4320010
- Φαράγγι Σεληνάρι-Βραχάσι, GR4320013
- Νοτιοδυτική Θρύπη (Κουφωτό), GR4320014
- Όρη Ζάκρου, GR4320016
- Σωρός-Αγκάθι-Κέδρος, GR4330006
- Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πρέβελη, GR4330007
- Πρασσανό Φαράγγι, GR4330008
- Όρος Ψηλορείτης (Νοτιοδυτικό Τμήμα), GR4330009
- Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς – Φαράγγι Τρυπητής – Ψιλάφι - Κουστογέρακο, GR4340014
- Μετερίζια Άγιος Δίκαιος-Τσουνάρα-Βιτσιλία Λευκών Ορέων, GR4340016
- Φαράγγι Καλλικράτης – Αργουλιανό Φαράγγι – Οροπέδιο Μανικά, GR4340019
- Χερσόνησος Ροδοπού, GR4340021

Πίνακας 8.7 Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που εντάσσονται στο ΜΠΠ

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Τύπος Προστασίας	Έκταση (ha)	Ποτάμια ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ	Λιμναία ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ
1	GR4310002	Γιούχτας: Φαράγγι Αγίας Ειρήνης	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	716	-	-	EL1300301	-	-
2	GR4310003	Νήσος Δία	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Ειδική Ζώνη Διατήρησης	1.188	-	EL1339C0008N	-	-	-
3	GR4310004	Δυτικά Αστερούσια (Από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	2.651	-	-	EL1300086	-	-
4	GR4310005	Αστερούσια (Κόφινας)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	16.174	-	EL1340C0018N	-	-	-
5	GR4310006	Δίκτη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη - Ομαλός)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	3.940	-	-	EL1300117	-	-
6	GR4310012	Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	685	EL1340R000201017N	EL1340C0019N	-	-	-
7	GR4320002	Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελάκανος, Χαλασμένη Κορυφή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	34.007	EL1341R000101003N	-	-	-	-
8	GR4320003	Νήσος Χρυσή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	547	-	EL1341C0017N	-	-	-
9	GR4320004	Μονή Καψά (Φαράγγι Καψά και Γύρω Περιοχή)	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	974	-	EL1341C0016N	-	-	-
10	GR4320005	Όρος Θρύπτης & Γύρω Περιοχή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	8.529	-	-	EL1300320	-	-
11	GR4320006	Βορειοανατολικό	Ειδική Ζώνη	13.073	-	EL1341C0015N,	-	-	-

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Τύπος Προστασίας	Έκταση (ha)	Ποτάμια ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ	Λιμναία ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ
		Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαυροβούνι - Βαϊ - Άκρα Πλακός) και Θαλάσσια Ζώνη	Διατήρησης			EL1341C0013N, EL1341C0014N			
12	GR4320008	Νήσος Κουφονήσι και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	805	-	EL1341C0016N	-	-	-
13	GR4320009	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	3.760	-	EL1341C0015N, EL1341C0013N	-	-	-
14	GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	532	-	EL1341C0014N	-	-	-
15	GR4320017	Νήσος Κουφονήσι, Γύρω Νησίδες και Νησίδες Καβάλλοι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	480	-	EL1341C0016N	-	-	-
16	GR4330002	Όρος Κέδρος	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	4.700	-	-	EL1300043	-	-
17	GR4330003	Κουρταλιώτικο Φαράγγι - Μονή Πρέβελι - Ευρύτερη Περιοχή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	3.643	EL1340R000402133N, EL1340R000403032N, EL1340R000401031N	EL1340C0023N	-	-	-
18	GR4330004	Πρασσανό Φαράγγι - Πατσός - Σφακορύακο Ρέμα - Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος - Περιβόλια	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	13.121	EL1339R001001063H, EL1339R001101027N, EL1339R001001026H, EL1339RL01001002H	EL1339C0005N, EL1339C0006N	-	-	-
19	GR4330005	Όρος Ίδη (Βορίζια, Γεράνοι, Καλή	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	39.913	EL1339R001302138N, EL1340R000204125N	-	-	-	-

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Τύπος Προστασίας	Έκταση (ha)	Ποτάμια ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ	Λιμναία ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ
		Μαδάρα)							
20	GR4340001	Ήμερη & Άγρια Γραμβούσα - Τιγάνι & Φαλάσαρνα - Ποντικονήσι, Όρμος Λιβιάδι - Βίγλια	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	5.781	-	EL1339C0024N, EL1339C0001N, EL1339C0025N	-	-	-
21	GR4340002	Νήσος Ελαφώνησος και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	272	-	EL1339C0024N	-	-	-
22	GR4340003	Χερσόνησος Ροδοπού - Παραλία Μάλεμε	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	8.797	-	EL1339C0001N, EL1339C0002N	-	-	EL133901T0001N
23	GR4340004	Έλος - Τοπόλια - Σάσαλος - Άγιος Δίκαιος	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	7.352	EL1339R000201003N, EL1339R000202205N, EL1339R000202104N	-	-	-	-
24	GR4340005	Όρμος Σούγιας - Βάρδια - Φαράγγι Λισσού - Ανυδρους και Παράκτια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	3.040	-	EL1340C0023N	-	-	-
25	GR4340006	Λίμνη Αγιάς - Πλατανιάς - Ρέμα και Εκβολή Κερίτη - Κοιλιάδα Φάσα	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	1.212	EL1339R000401011N, EL1339R000401114N, EL1339R000401012H, EL1339R000402013N	EL1339C0002N	EL1300022	-	EL133901T0002N
26	GR4340007	Φαράγγι Θερίσου	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	498	-	-	EL1300031	-	-
27	GR4340008	Λευκά Όρη και Παράκτια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	53.364	EL1340R000602237N, EL1340R000601035N, EL1340R000602136N	EL1340C0023N	-	-	-
28	GR4340010	Δράπανο (Βορειοανατολικές Ακτές) - Παραλία Γεωργιούπολης -	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	4.511	EL1339R000801021N, EL1339R000601062N, EL1339R000701020H	EL1339C0004N	EL1300033, EL1300051	EL1339L000701001N	-

α/α	Κωδικός	Όνομασία Περιοχής	Τύπος Προστασίας	Έκταση (ha)	Ποτάμια ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ	Λιμναία ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ
		Λίμνη Κουρνά							
29	GR4340012	Ασφένδου - Καλλικράτης και Παράκτια Ζώνη	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	14.023	EL1340R000501034N	EL1340C0023N	-	-	-
30	GR4340013	Νήσοι Γαύδος και Γαυδοπούλα	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	6.291	-	EL1340C0021N, EL1340C0022N	-	-	-
31	GR4340015	Παραλία από Χρυσοσκαλίτισσα μέχρι Ακρωτήριο Κριός	Ειδική Ζώνη Διατήρησης	2.203	-	EL1339C0024N	-	-	-
32	GR4340017	Χερσόνησος Γραμβούσας και Νησίδες Ήμερη και Άγρια Γραμβούσα, Ποντικονήσι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	2.840	-	EL1339C0024N, EL1339C0001N, EL1339C0025N	-	-	-
33	GR4340018	Νησίδα Άγιοι Θεόδωροι	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	82	-	EL1339C0002N	-	-	-
34	GR4340020	Λίμνη Αγιάς (Χανιά)	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	67	EL1339R000402013N, EL1339R000401012H	-	EL1300022	-	-
35	GR4340022	Λίμνη Κουρνά και Εκβολή Αλμυρού	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	200	EL1339R000601062N, EL1339R000701020H	EL1339C0004N	EL1300033, EL1300051	EL1339L000701001N	-
36	GR4340023	Νοτιοδυτική Γαύδος και Γαυδοπούλα	Ζώνη Ειδικής Προστασίας	1.564	-	EL1340C0021N, EL1340C0022N	-	-	-

8.3 Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι

Σύμφωνα με το ΠΔ με τίτλο: «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν» (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012), στο ΥΔ Κρήτης απαντώνται 69 μικροί υγρότοποι. Το ΠΔ προβλέπει συγκεκριμένα μέτρα προστασίας για τους εν λόγω υγροτόπους μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και η απαγόρευση των κάτωθι δραστηριοτήτων:

- οι αποξηράνσεις και τα αποστραγγιστικά έργα και
- οι παρεμβάσεις που προκαλούν αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων των γεωτρήσεων και της άντλησης υδάτων, εκτός αν αποσκοπούν στη διατήρηση του υγροτόπου.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ΥΣ με τα οποία συνδέονται οι εν λόγω υγρότοποι. Για τη συσχέτιση των υγροτόπων με ΥΣ αξιοποιήθηκε η Βάση Δεδομένων για τους νησιωτικούς υγροτόπους της Ελλάδας τα(WWF, GrIsWet). Επίσης, για τη συσχέτιση των μικρών νησιωτικών υγροτόπων με τα ΥΣ λήφθηκαν υπόψη και τα αναφερόμενα στα Καθοδηγητικά Κείμενα Νο 2 και Νο 12, σύμφωνα με τα οποία τα μικρά στοιχεία των επιφανειακών υδάτων τα οποία δεν αναγνωρίστηκαν ως διακριτά ΥΣ θα πρέπει να συνδέονται με διακριτά ΥΣ και να προστατεύονται ή, σε μερικές περιπτώσεις, να ενισχύονται και να αποκαθίστανται στην έκταση που απαιτείται ώστε να εξασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε επιδράσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας σε αυτά δεν διακυβεύουν την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων των ΥΣ με τα οποία συνδέονται.

Πίνακας 8.8 Μικροί νησιωτικοί υγρότοποι

α/α	Κωδικός	Ονομασία	ΠΕ	Κατηγορία	Τοποθεσία	Έκταση (Ha)	Ποτάμια ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ
1	Y434KRI206	Εκβολή ρύακα Αζογουριανού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,00	-	-	EL1340C0023N	-
2	Y433KRI154	Εκβολή ποταμού Πετρέ	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	4,73	EL1339R000901022N	-	EL1339C0004N	-
3	Y432KRI017	Εκβολή ρύακα Σκαφιδαρά	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	0,26	-	-	EL1341C0013N	-
4	Y433KRI280	Λίμνη Κλησιδίου	Ρεθύμνης	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,10	-	-	-	-
5	Y434KRI215	Αλμυρό λιμνίο Χρυσосκαλίτισσας	Χανίων	Εποχιακό αλμυρό τέλμα	Παράκτιος	0,34	-	-	EL1339C0024N	-
6	Y432KRI009	Εκβολή ρύακα Κάτω Ζάκρου	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	1,20	EL1341R000401009N	-	EL1341C0016N	-
7	Y432KRI026	Εκβολή ρύακα Ανδρόμυλου	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	1,24	-	-	EL1341C0016N	-
8	Y433KRI150	Εκβολή ρύακα Ακουμιανού	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	2,82	-	-	EL1340C0023N	-
9	Y433KRI167	Λιβάδι Βουρβουρέ	Ρεθύμνης	Έλος	Εσωτερικός	5,84	-	-	-	EL1300210
10	Y434KRI214	Άσπρη Λίμνη	Χανίων	Λιμνοθάλασσα	Παράκτιος	1,93	-	-	EL1339C0024N	-
11	Y432KRI004	Κουρεμένος	Λασιθίου	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	4,04	-	-	EL1341C0015N	-
12	Y432KRI008	Έλος Καρουμών	Λασιθίου	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	3,62	EL1341R000301006N	-	EL1341C0016N	-
13	Y432KRI012	Χιόνα	Λασιθίου	Εποχιακό αλμυρό τέλμα	Παράκτιος	1,77	-	-	EL1341C0015N	EL1300162
14	Y432KRI015	Πυργιολίκι Ζίρου	Λασιθίου	Μόνιμο τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,38	-	-	-	-
15	Y432KRI051	Εκβολή Καλαμαυκιανού	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	0,74	EL1341R000601012N	-	EL1341C0016N	-
16	Y432KRI052	Εκβολή Στόμιο	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	0,27	-	-	EL1341C0016N	-

α/α	Κωδικός	Ονομασία	ΠΕ	Κατηγορία	Τοποθεσία	Έκταση (Ha)	Ποτάμια ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ
17	Y432KRI055	Εκβολή ρύακα Καλός Ποταμός	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	0,77	-	-	EL1341C0012N	-
18	Y431KRI125	Εκβολή Φοδελιανού ποταμού	Ηρακλείου	Εκβολή	Παράκτιος	0,72	EL1339R001201032N	-	EL1339C0006N	-
19	Y434KRI203	Εκβολή και έλος Ταυρωνίτη	Χανίων	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	5,60	EL1339R000301006N	EL133901T0001N	EL1339C0002N	-
20	Y431KRI135	Εκβολή Γεροποτάμου	Ηρακλείου	Εκβολή	Παράκτιος	5,74	EL1340R000201017N	-	EL1340C0019N	-
21	Y433KRI136	Εποχιακό τέλμα Γαρύπας	Ρεθύμνης	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,63	-	-	-	-
22	Y432KRI056	Πηγή και έλος Αλμυρού Αγίου Νικολάου	Λασιθίου	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	4,98	-	-	EL1341C0012N	EL1300114
23	Y432KRI058	Λυγερή Κριτσάς	Λασιθίου	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,19	-	-	-	-
24	Y432KRI063	Εποχιακό τέλμα Λιβάδι	Λασιθίου	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,74	-	-	-	-
25	Y432KRI069	Εποχιακό τέλμα Δρήρου	Λασιθίου	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	3,47	-	-	-	-
26	Y432KRI075	Εκβολή Αμουδάρες	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	0,57	-	-	EL1341C0016N	-
27	Y432KRI085	Εκβολή ρύακα Μύρτου	Λασιθίου	Εκβολή	Παράκτιος	0,60	EL1341R000701013H	-	EL1341C0016N	-
28	Y432KRI267	Λιμνίο Ζίρου	Λασιθίου	Μόνιμο τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,18	-	-	-	-
29	Y432HRY001	Αλυκή Χρυσής	Λασιθίου	Εποχιακό αλμυρό τέλμα	Παράκτιος	0,38	-	-	EL1341C0017N	-
30	Y431KRI107	Εκβολή ρύακα Καρτερού	Ηρακλείου	Εκβολή	Παράκτιος	2,07	EL1339R001501044N	-	EL1339C0007N	-
31	Y431KRI109	Εκβολή Ξηροποτάμου	Ηρακλείου	Εκβολή	Παράκτιος	5,69	-	-	EL1339C0007N	-

α/α	Κωδικός	Ονομασία	ΠΕ	Κατηγορία	Τοποθεσία	Έκταση (Ha)	Ποτάμια ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ
32	Y433KRI138	Εκβολή Γεροποτάμου (Ρεθύμνου)	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	4,03	EL1339R001101027N	-	EL1339C0005N	-
33	Y433KRI139	Εκβολή παραλίας Σταυρωμένου	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	0,82	-	-	EL1339C0005N	-
34	Y434GAV001	Αλυκή Γαύδου	Χανίων	Εποχιακό αλμυρό τέλμα	Παράκτιος	2,88	-	-	EL1340C0021N	-
35	Y433KRI142	Εκβολή Πλατανέ	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	2,71	EL1339R001001063H	-	EL1339C0005N	-
36	Y433KRI148	Εκβολή ρύακα Πλατύ	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	2,39	EL1340R000301029H	-	EL1340C0019N	-
37	Y433KRI169	Εκβολή Κουρταλιώτη (λίμνη Πρέβελης)	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	4,71	EL1340R000401031N	-	EL1340C0023N	EL1300210
38	Y433KRI171	Εκβολή ρέματος Ελληνικό	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	0,65	-	-	EL1340C0023N	-
39	Y434KRI202	Εκβολή ρύακα Σφακορύακο	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,34	-	-	EL1339C0002N	-
40	Y433KRI172	Εκβολή ρέματος Κατσάρι	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	1,25	-	-	EL1340C0023N	-
41	Y433KRI173	Εκβολή Κοτσουφού ποταμού	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	0,29	-	-	EL1340C0023N	-
42	Y434KRI187	Εκβολή Καλαθορέματος	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,56	-	-	EL1339C0002N	-
43	Y433KRI174	Εκβολή ποταμού Φοινικιά	Ρεθύμνης	Εκβολή	Παράκτιος	1,19	-	-	EL1340C0023N	-
44	Y434KRI156	Εκβολή ποταμού Μουσέλα	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,41	EL1339R000801021N	EL133901T0004N	EL1339C0004N	-
45	Y434KRI157	Εκβολή ποταμού Καβρού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,00	-	-	EL1339C0004N	-

α/α	Κωδικός	Ονομασία	ΠΕ	Κατηγορία	Τοποθεσία	Έκταση (Ha)	Ποτάμια ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ
46	Y434KRI161	Έλος Γεωργιούπολης	Χανίων	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	4,16	-	-	EL1339C0004N	EL1300035, EL1300033
47	Y434KRI177	Εκβολή Μεσοπόταμου	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,16	-	-	EL1339C0003N	-
48	Y434KRI178	Εκβολή ποταμού Κοιλιάρη	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,73	EL1339R000501060N	EL133901T0003N	EL1339C0003N	-
49	Y434KRI182	Σταυρός	Χανίων	Λιμνοθάλασσα	Παράκτιος	1,24	-	-	EL1339C0002N	-
50	Y434KRI184	Λίμνη Τερσανά	Χανίων	Λίμνη	Παράκτιος	2,61	-	-	EL1339C0002N	EL1300323
51	Y434KRI188	Εκβολή ποταμού Κλαδισού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	2,56	-	-	EL1339C0002N	-
52	Y434KRI196	Εποχιακό τέλμα Ομαλού Χανίων	Χανίων	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Εσωτερικός	0,79	-	-	-	-
53	Y434KRI200	Εκβολή Πλατανιά (Ιάρδανος ποταμός)	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	7,06	EL1339R000401011N	EL133901T0002N	EL1339C0002N	-
54	Y434KRI201	Εκβολή παραλίας Γερανίου	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,37	-	-	EL1339C0002N	-
55	Y434KRI204	Εκβολή παραλίας Ραπανιανών	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,17	-	-	EL1339C0002N	-
56	Y434KRI205	Εκβολή ρύακα Σπηλιανού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,13	-	-	EL1339C0002N	-
57	Y434KRI207	Εκβολή ποταμού Κακοδικιανού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,69	EL1340R000701038N	-	EL1340C0023N	-
58	Y434KRI208	Εκβολή Πελεκανιώτικου ποταμού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,90	EL1340R000801042N	-	EL1340C0023N	-
59	Y434KRI209	Λιβάδι Κουντούρας	Χανίων	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	4,09	-	-	EL1339C0024N	EL1300171
60	Y434KRI218	Λίμνη	Χανίων	Μόνιμο τέλμα γλυκού	Εσωτερικός	0,54	-	-	-	-

α/α	Κωδικός	Ονομασία	ΠΕ	Κατηγορία	Τοποθεσία	Έκταση (Ha)	Ποτάμια ΥΣ	Μεταβατικά ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Υπόγεια ΥΣ
				νερού						
61	Y434KRI219	Εκβολή ρέματος Αράπη	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,69	-	-	EL1339C0001N	-
62	Y434KRI220	Εκβολή ρέματος Βαθύρεμα	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	2,88	EL1339R000201058N	-	EL1339C0001N	-
63	Y434KRI221	Εκβολή ρέματος Μηλιά	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,70	-	-	EL1339C0001N	-
64	Y434KRI222	Εκβολή ρέματος Καμαριανού	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,07	EL1339R000101001N	-	EL1339C0001N	-
65	Y434KRI225	Φαλάσαρνα	Χανίων	Εποχιακό τέλμα γλυκού νερού	Παράκτιος	2,33	-	-	EL1339C0024N	EL1300021
66	Y434KRI227	Εκβολή Τζούγκαρη	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	0,45	-	-	EL1339C0004N	-
67	Y434KRI228	Βλυχάδα Γεωργιούπολης	Χανίων	Σύστημα υγροτόπων	Παράκτιος	1,62	-	-	EL1339C0004N	EL1300324
68	Y434KRI158	Εκβολή ποταμού Δέλφια	Χανίων	Εκβολή	Παράκτιος	1,10	EL1339R000701020H	-	EL1339C0004N	-
69	Y432KRI020	Πηγή Βρέικου	Λασιθίου	Σύστημα υγροτόπων	Εσωτερικός	0,10	-	-	-	EL1300134

Εικόνα 8.2 Μικροί νησιωτικοί υγρότοποι στο ΥΔ 13

9. Βιβλιογραφία

Dimopoulos P., Raus Th., Bergmeier E., Constantinidis Th., Iatrou G., Kokkini S., Strid A., Tzanoudakis D., 2013. Vascular Plants of Greece: An annotated checklist. –Berlin: Botanischer Garten und Botanisches Museum. Berlin-Dahlem; Athens: Hellenic Botanical Society. [Englera 31].

Dimopoulos P., Raus Th., Bergmeier E., Constantinidis Th., Iatrou G., Kokkini S., Strid A., Tzanoudakis D., 2016, Vascular plants of Greece: An annotated checklist. Supplement. Willdenowia 46: 301 – 347. doi: <http://dx.doi.org/10.3372/wi.46.46303>.

Georghiou K., Delipetrou P., 2010. Patterns and traits of the endemic plants of Greece. Botanical Journal of the Linnean Society, 2010, 162, 130–422. With 12 figures.

Strid A., Tan K. (ed.), 1997. Flora Hellenica (Volume 1). Koeltz Scientific Books. Königstein, Germany.

WFD CIS Guidance Document No. 1. Economics and the Environment. The Implementation Challenge of the Water Framework Directive

WFD CIS Guidance Document No. 2. Identification of Water Bodies

WFD CIS Guidance Document No. 3. Analysis of Pressures and Impacts

WFD CIS Guidance Document No 12. Horizontal Guidance on the Role of Wetlands in the Water Framework Directive

WFD CIS Guidance Document No. 11. Planning Process

WFD CIS Guidance Document No. 16. Groundwater in Drinking Protected Areas

WWF Ελλάς. GrisWet - Βάση δεδομένων για τους νησιωτικούς υγρότοπους της Ελλάδας.

Γεωργίου Κ., Δεληπέτρου Π., 2000. Απειλούμενα Ενδημικά Είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα (Πρόγραμμα "ARCHI-MED" Δράση 2.1). Περιφέρεια Κρήτης, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Γεωργίου Κ., Δεληπέτρου Π., Σκώκου Ν., Χλύκας Ν., (Συντονιστές έκδοσης). 2014. Παραδοτέο Παραδοτέο Α.4: «Γεωγραφική Αποτύπωση σε Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών της δυναμικής εξάπλωσης κάθε είδους και σχετική τεκμηριωμένη έκθεση - εισήγηση». ΥΠΕΚΑ, Αθήνα, ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ : «NERCO – Ν. ΧΛΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.», «ΣΚΩΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ», «ΠΑΤΡΙΝΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ», Αθήνα. 62 σελ.

Δημαλέξης Τ., Ξηρουχάκης Σ., Γρίβας Κ., 2006. Σχέδιο Παρακολούθησης της Ορνιθοπανίδας σε 5 περιοχές του δικτύου Natura 2000 της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Πρόγραμμα LIFE04NAT/CY/000013 «Διαχείριση – Διατήρηση σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 της Κυπριακής Δημοκρατίας».

Δημαλέξης Τ. (Γραφείο Μελετών), 2009. Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας. Παραδοτέο 8: Οδηγός οικολογικών απαιτήσεων, απειλών και ενδεδειγμένων μέτρων για τα είδη χαρακτηρισμού. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. – Δ/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος. 500 σελ.

Δημόπουλος Π., Bergmeier E., Θεοδωρόπουλος Κ., Fischer P. και Μ. Τσιαφούλη, 2005. Οδηγός Παρακολούθησης Τύπων Οικοτόπων και φυτικών ειδών στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 με Φορείς Διαχείρισης στην Ελλάδα. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων. Αγρίνιο, Ελλάδα. Σελ. 172.

Λεγάκις Α., Μαραγκού Π., 2009. Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Αθήνα, 528 σελ.

Λεγάκις Α., 2009. Οδοντόγναθα. Στο: Λεγάκις Α., Μαραγκού Π., 2009. Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Αθήνα. σελ. 468-473.

Λεγάκις Α., Γκιώκας Σ., Κατή Β. και Κασσάρα Χ. (Συντονιστές έκδοσης), 2015. Τεύχος 3^ο - Αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των ειδών μελέτης σε επίπεδο κελιού πλέγματος αναφοράς και σε επίπεδο περιοχής Natura. Β' Φάση της Μελέτης 4 «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών ασπονδύλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα». ΥΠΕΚΑ, Αθήνα. ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΝCC ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ε.Π.Ε., SPEED ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε. και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Αθήνα. 36 σελ.

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, 2001. Σχέδιο Διαχείρισης Περιοχής Κέδρου. Πρόγραμμα LIFE B4-3200/98/444, «Προστασία του Γυπαετού στην Ελλάδα».

Ντάφης Σ., Παπαστεργιάδου Ε., Λαζαρίδου Ε., Τσιαφούλη Μ., 2001. Τεχνικός Οδηγός Αναγνώρισης, Περιγραφής και Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ).